

JUNG TINĖS TAUTOS NAIKINA AŠIES
JEGAS VISUOSE KARO FRONTUOSE

Praeitų dviejų savaitių įvykiai visuose karo frontuose aiškiai rodo ir užtikrina Jungtinių Tautų laimėjimą. Kur tik buvo daromi puolimai: jūroje, sausumai arba iš oro, visur priešui užduotas skaudus smūgis su dideliais žmonių nuostoliais.

RUSIJOS FRONTAS

Rytiniame fronte rusai uždavę skaudų smūgį naiciams atsiimdami Karkovą ir visą eilę mažesnių miestelių ir kaimelių visoje apylinkėje. Nors vokiečių propagandistai skelbia, kad jie Karkovą apėmė „sulig plano“, bet visoje to fronto dalyje rusai stumia vokiečius link Dniepro ir vokiečiai „sulig plano“ dar niekur nėra apėmę tinkamam pasipriešinimui ir rusų pirmynėigos sulaukymui.

AMERIKOS IR ANGLIJOS FRONTAS

Amerikiečiai, angliai ir kanadiečiai irgi parodė smarkų veikimą. Iš Tunisijos ir Sicilijos jų lėktuvai smarkiai sudaužė daugelį Italijos susisiekimo punktų ir lėktuvų bazes, kas Italijoje sukėlė dar didesnį nerimą ir nepasitenkinimą Badoglio valdžia, kuri deda ryžius pasitraukti iš karo pasiduodant Jungtinėms Tautoms. Italija laipsniškai eina prie revoliucijos ir Badoglio valdžios nuvertimo.

Iš Anglijos, anglų ir amerikiečių lėktuvai bombarduoja įvairius Vokietijos karo reikmenų gamybos punktus. Ypatingai keliais atvejais bombardavo Berlyną, jį paversdami liepsnų ežeriu. Patys vokiečiai prisipažįsta, kad Berlyne apie 15,000 žmonių užmušta, daug sužeista ir 500,000 liko be pastogės.

Kovoje su japonais, visur amerikiečiai turi pergalę ir laimėjimus. Japonų pabėgimas iš Kiskos, rodo jų įėgų susilpnėjimą ir amerikiečių sustiprėjimą.

BUSIMOS INVAZIJOS

Quebeco įvykusios konferencijos tarimais, kuriose dalyvavo prezidentas Rooseveltas su premieru Churchilliu, sykiu su žymiais jų karo strategais ir patarėjais, yra pareikšta, kad bus padarytos net kelios naujos invazijos, tik neurodyta, kada ir kur. Invazijos gali būti padarytos į kaikurias strategines Japonijos užimtas salas, į Italiją, Graikiją ar kur kitur, tas priklausys nuo karo vadų paruoštų planų. Amerikos ir Anglijos karo rėdai, be tinkamo pasiruošimo ir be tinkamo momento, nenori šimtus tūkstančių jaunų vyrų stumti ir juos paskandinti kraujuose.

PERSPĖJO AŠIES VALSTYBIŲ GYVENTOJUS

Pasibaigus Quebeco konferencijai, prezidentas Rooseveltas per radijo kalbėdamas Kanados sostinėje, perserėgo Vokietijos ir Italijos gyventojus. Jis pastebėjo, kad atsižvelgiant į buvusios konferencijos nutarimus ir busimus karinius veiksmus, dabar laikas Vokietijos gyventojams prašalinti Hitlerį ir prašyti taikos. Jeigu Vokietijos gyventojai tos pasargos neklausys ir toliau akliai seks Hitlerį, negalės nieko kaltinti, jeigu jų šalis bus išgriauta ir išdeginata.

MUSŲ NAMŲ FRONTAS

Siekiant galutiną karo laimėjimą ir tą laimėjimą pagreitinti, privalome stipriai palaikyti mūsų Namų Frontą. Su rugšėjo 9 diena prasideda Trečiosios Karo Paskolos Bondų pardavimas. Visi pirksime Karo Bondus be raginimo, be prievartos, bet liuosa savo valią. Į Karo Bondus įvesdinkime kiekvieną galimą dolerį. To prašo mūsų valdžia, to reikalauja greitesnis karo laimėjimas.

New Yorko valstijos lietuviai pasiryžo Karo Bondus išpirkti už \$1,000,000. Kitų valstijų lietuviai neatsilikite!

Rusija Priešinga Europos Tautų
Federacijai

Washingtono Rusijos atstovybė skelbia, kad Maskva pageidauja turėti vadovybę pokariniam Europos sutvarkyme ir kad ji griežtai priešinga bent kokiai Europos Tautų Federacijai, Konfederacijai arba bile kokiems Europos tautų sugrupavimams. Apie tai esąs paskelbtas editorialis karo metu Maskvoje komunistų leidžiamam savaitrašty „Karas ir Darbininkų Klasė“.

Ta Maskvos laikraščio pareikimą perspaudino Rusijos pasiuntinybė Washingtono savo leidžiamam biuletenė. „Anti-demokratiški ir fašistiniai elementai“ — sako editoriale, „yra užsimoję nepri-

leisti Rusijos suorganizavimui pokarinio pasaulio, pateikdami fantastiškus planus pavojingus Sovietų Sąjungai.

„Pateikti net keli planai, pradedant su planu sudaryti suvienytą Europos Valstybių, pan Europos ir baigiant planu paskirstyti Europą į Federacijas, Konfederacijas arba į valstybines grupes“.

Bendrai imant, šis komunistų pareikšimas paneigia su manymą sudaryti Rytų Europos Federaciją, į kurią įėitų Lenkija ir kitos Rytų Europos valstybės, sudarandčios federacijinę valstybę su 125,000,000 gyventojų skaičiumi.

Amerikiečiai Visur Laimi

Danai Nuskandino
Savo Laivus

Iš Švedijos pranešama, kad vokiečiai pasikėsino užgriebti Danijos laivyną, susidedantį iš 37 laivų. Tarp Danijos jūreivių ir Vokietijos kareivių miestų gatvėse įvyko muštynės per visą naktį. Tapo daug sužeistų ir užmuštų. Aštuoni Danijos laivai nakties tamsumoje paspruko ir pasislėpė Švedijos prieplaukose, o kitus laivus Copenhagen prieplaukoje patys Danijos jūreiviai išsprogino ir nuskandino, kad netektų vokiečiams.

Švedijon pribuvę laivai atgabeno daug pabėgėlių, kurie pasakoją, kad 72 metų amžiaus Danijos karalius Christian yra areštuotas ir įkalintas. Pabėgėlių tarpe randasi daug Danijos kabineto narių ir premieras Scavenius.

Vėlesni pranešimai sako, kad Vokietijos karo įėgų viršininkas visoje Danijoje paskelbė karo stovį. Gen. Hermann van Hennecken pareiškė, kad jis perims visą tvarkos palikymą Danijoje. Vokiečiai seniai reikalavo leisti jiems bausti karo teismais sabotažo veiksmuose nusikaltusius danus. Danijos vyriausybė priešinosi vokiečių reikalavimams ir pats karalius „pagrąsines atsisakė, jeigu valdžia sutiksianti nuleisti vokiečiams.

Staigi Bulgarijos
Karaliaus Mirtis

Londonas. — Rugpjūčio 28 d. netikėtai mirė Bulgarijos karalius Borisas III. Jo staigus mirimas sukėlė įvairių kalbų, nes niekas nežino mirties priežasties. Vieni tvirtina, kad karalius buvo nunuodintas, kuomet jis lankėsi Vokietijoje. Kiti sako, kad jis miręs širdies liga, kuomet smarkiai susikirtęs su Hitleriu. Dar kiti tvirtina, kad jis miręs nuo revolverio kulkos, kuri buvusi paleista jam į vidurį.

Bulgarijos pramjeras Filov nauju karalium paskelbė šėsių metų vaiką, mirusio karaliaus sūnų Simeoną. Visoje Bulgarijoje prasidėjo neramumai. Gyventojai nepatenkinti vokiečių okupacija ir dabartinė Filovo valdžia, kuri bendradarbiauja su naciais. Miestuose prasidėjo demonstracijos, kuriose reikalauja nutraukti visus santykius su „ašimi“.

Geležinkelio Nelaimė
Žuvo 25 Žmonės

Wayland, N. Y. — Rugpjūčio 30 d. Delaware, Lackawanna ir vakarų geležinkelio linijoje, Lackawanna kelevių traukinis susidūrė su prekybinio traukinio inžinu. Nelaimėje užmušta 25 žmonės ir apie 60 žmonių sužeista. Nelaimėje nukentėjusieji pirmam pagalbos suteikimui buvo gabenami ambulansais ir privačiais automobiliais į artimiausių miestelių Dansville, Wayland, Genesee ir Hornell ligonines. Traukinys su keleiviais važiavo iš Hoboken, N. J. į Buffalo, N. Y. Traukinio inžinierius James E. LeRoy išliko gyvas.

ŽINIOS-ŽINELĖS

Washingtonas. — Generolas MacArthuras praneša, kad amerikiečių veiksmuose prieš japonus visur gerai sekasi. Amerikiečiai užėmė net kelias salas Salomono salų grupėje, kaikuriose salose sutiko stiprius japonų pasipriešinimus, o kaip iš kurių salų japonai patys pabėgo. Taipgi pranešime sakoma, kad greitai laiku amerikiečiai dar smarkiau pradės pulsti japonus.

New York, N. Y. — Amerikos kariuomenės antisubmarinų komanda praneša, kad pastaromis dienomis Amerikos B-24 bombcriai nuskandino ar sugadino 10 nacių submarinų. Specialiai tam tikslui paruošti bombcriai išskrisdavo iki 1,000 mylių nuo savo bazės ir visi saugiai grįžo, nors penki bombcriai buvo apšaudyti iš submarinų atilėktuvinių kėnuolių.

Londonas. — Anglijoje esanti Amerikos lėktuvų vadovybė praneša, kad rugpjūčio 17 dieną Amerikos lakunai padarė naują pasaulinį atsižymėjimą mušia su vokiečiais ore. Tą dieną amerikiečiai sudaužė net 307 vokiečių lėktuvus. Amerikiečiai neteko 59 keturių motorų lėktuvus.

Londonas. — Galeazzo Ciano, Mussolini žentas ir buvęs Italijos užsienio reikalų ministras, su savo žmona ir trimis vaikais pabėgo iš Romos, kaip praneša vokiečių radijo. Sakoma, kad jis prieš pabėgimą savo turtą siekiantį iki \$60,000,000 perkėlęs į užsienio bankus. Ciano buvo stiprioje slaptos policijos priežiūroje ir jo pabėgimas yra misteriškas.

Birmingham, Ala. — Angliu kasyklose įvyko dvi gazo eksplozijos, kuriose žuvo 15 angliakasių ir nelaimingųjų gelbėtojai, taipgi 25 smarkiai sužeisti. Žuvusiųjų tarpe yra ir kasyklų inspektorius E. J. McCrossin, kuris vadovavo gelbėtojų grupei. Eksplozijos metu kasyklose buvo virš 100 angliakasių, kurių didelė dalis išliko gyvas.

Stockholm. — Gauti vėlesni pranešimai sako, kad Danijoje 16,575 ketvirtainių mylių plote, darbininkai paskelbė generalį streiką. Kaikuriose vietose buna girdima eksplozijų ir kanuolių šūvių tremksmai. Užsmaugimui buvusios demokratinės valstybės, vokiečiai išsodina stipriai apginkluotos kariuomenės būrius.

Londonas. — Rusijos pietinė kariuomenė besiverždama prie Dniepro upės pažygiavo 9 mylias pirmyn, užmušė 6,000 vokiečių ir užėmė apie 100 miestelių ir kaimų.

Washingtonas. — Šiaurietinėje Amerikos dalyje panaiškintas draudimas važinėti privačiais automobiliais. Privatais automobiliais važiuojanti nebus kelyje sulaukomi patikrinimams. Bet tuo pačiu sykiu automobilių savininkai yra prašomi be svarbaus ir būtino reikalo niekur nevažiuoti ir taupyti gazą.

New York. — Prof. Vladimir Ipateff ir dr. Haensel išradę gazoliną, kuris yra daug stipresnis už dabar vartojamą. Taipgi išrastas budas jį pigiai pagaminti. Manoma, kad tai atneš didelių atmainų aviacijoje.

Nupirko Bondų
Už \$474,000

Philadelphia lietuviai buvo pasiskyrę sau kvotą nupirkti Amerikos Karo Bondų už \$400,000 ir už tai gauti valdžios leidimą vieną didelį bombcrią pavadinti lietuvišku vardu. Bondų pardavimo vajuje, 90 dienų bėgyje, Philadelphia lietuviai Karo Bondų nupirko už \$474,000. Paskirtą kvotą išpildė, dabar Philadelphia vieną bombcrią pakrikštys lietuvišku vardu ir už esantį perviršių, už tuos \$74,000, galės lietuviškais vardais pakrikštyti tanką, ambulancą ir dar ką kitą. Kada ir kur krikštynos įvyks, valdžia nustatys laiką ir vietą.

Eden Pasimatys Su
Maiskiu Ir Winantu

Londonas. — Anglijos užsienio reikalų ministeris, Anthony Eden turės pasikalbėjimą su atvykusiu iš Maskvos buvusiu Anglijoje sovietų atstovu Ivanu Maiskiu ir su Amerikos ambasadorium John Winantu. Manoma, kad jie bendrai sudarys planus susaukimui konferencijos tarp Jungtinių Amerikos Valstijų, Anglijos ir Sovietų Rusijos atstovų, nes pirmesnėse įvykusiose konferencijose prezidento Rooseveltto su Churchilliu Sovietų Rusijos atstovai nedalyvavo.

Litvinovas Gaus
Pavojingą Darbą

Washingtonas. — Sovietų reikaluose gerai informuoti asmenys kalba, kad Sovietų valdžia paves Litvinovui tvarkyti Sovietų Rusijos įtakos sferas Europoje. Rusai tikisi gauti savo įtakos Baltijos valstybės, Balkanus ir artimųjų rytų sritis. Litvinovas rinks medžiagą ir turės įtikinti sąjungininkus apie reikalingą atiduoti Maskvos įtaką tas valstybes. O kas atsitiks, jeigu neįtikins?

Sumažės Alaus
Gamyba

Alus yra vadinamas „biedno žmogaus šampaņu“, bet dėlėi stokos sąlykų, alaus gamyba sumažės, kaip praneša Karo Gamybos Bortas. Į bonkas pylimas alaus bus sumažintas iki 65%, negu buvo pereiniais 1942 metais, nes stoka bonkų ir uždarymo ketinaičių. Prieš pereiniais metais išleistų 68,000,000 bačkų alaus, šiais metais numatoma išleisti tik 63,000,000, arba 31,500,000 bačkų mažiau, negu sulig pareikalavim galima išleisti. Karo Gamybos Bortas tiesioginiai pareikalavo bravorų, kad 13% gaminamo alaus būtų pagamintas 3.2 stiprumo dėlėi kareivių tarnyboje. Galimas dalykas, kad beidrėi visas alus bus gaminamas alkoholiniu silpnesnis. Degtinės sumažėjimas irgi gali būti žymiai pajaustas, nes alkoholio nepaprastai daug snaudžia karo gamyba. Apie prohibicijos įvedimą kalbos nėra, nes pereiname kare įvestoji prohibicija neparodė jokio maisto taupumo nei geruokliavimo sumažinime, tik daug blėdies pridarė.

SLA ORGANIZATORIŲ ČAMPIONAS
AYMANAS JAU 3-ME LAIPSNY

Prisiųsdamas šešis naujus narius SLA organizatorių čampionas brolis Jonas Aymanas pareiškė: „Mano, kad Cambridge'aus organizatorius brolis Martinas tulą laiką išsilaikė pirmoje vietoje SLA Ketvirtame Vajuje, bet kartu buvo lyg ir sarmata, kad Brooklynas nustumtas į antrą vietą. Turėčiau pasispirti ir siunėiu šešis aplikantus, taipgi keturis aplikantus turin sekančiam SLA 38 kuopos susirinkimui. Bandysiu Brooklyną palaikyti pirmoje vietoje ir Ketvirtame Vajuje“. Bet kažin ką į tai pasakys brolis A. K. Martinas, kuris yra rimtu konkurentu broliui Aymanui. Broliui Martinui bereikia tik 3 narių ir jis bus trečiame laipsnyje su broliu Aymanu.

Chicago moterų 134 kuopos organizatorė sesuo K. Katkevičienė taip pat gerokai palypėjo aukštyn. Vienas geras šuolis ir ji bus pirmame laipsnyje.

Praeita savaitė buvo labai sėkminga. SLA Ketvinto Vajaus organizatoriai prisuntė 18 naujų narių sekančiam:

J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	6
A. Lėpa, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1
93 kp., Heidelberg, Pa. (org. nepažymėtas)	1
C. Preytis, 127 kp., Lynn, Mass.	2
K. Katkevičienė, 134 kp., Chicago, Ill.	2
E. Miller, 134 kp., Chicago, Ill.	3
K. Mačiutas, 260 kp., Chicago, Ill.	1
P. Davulis, 331 kp., Nashua, N. H.	1
A. K. Martin, 371 kp., Cambridge, Mass.	1

KIEK KURIS ORGANIZATORIUS PRIRASE NARIŲ, KIEK
UŽRASE APDRAUDOS IR KURĮ LAIPSNĮ PASIEKĖ

TREČIAS LAIPSNIS	15 narių ir \$7,500 apdraudos	Pirėdė narių apdraudos	Užrašė apdraudos
J. Aymanas, 28 kp., Brooklyn, N. Y.	16	\$7,600	

ANTRAS LAIPSNIS	10 narių ir \$5,000 apdraudos	Pirėdė narių apdraudos	Užrašė apdraudos
A. K. Martin, 371 kp., Cambridge, Mass.	12	7,200	

PIRMAS LAIPSNIS	5 nariai ir \$2,500 apdraudos	Pirėdė narių apdraudos	Užrašė apdraudos
J. Kaulinas, 238 kp., Chicago, Ill.	9	9,750	
M. Tamulaitienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	8	4,350	
J. Lekys, 43 kp., So. Boston, Mass.	5	3,000	
K. F. Ernest, 371 kp., Cambridge, Mass.	7	2,600	
S. Zukauskas, 68 kp., Lee Park, Pa.	5	2,500	

Pirmo laipsnio nepasiekusieji organizatoriai:

J. J. Svipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	5	1,650
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	4	1,750
A. Cibulskienė, 168 kp., Stamford, Conn.	4	1,500
K. Katkevičienė, 134 kp., Chicago, Ill.	4	1,400
J. Jokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	4	1,250
P. Davulis, 331 kp., Nashua, N. H.	4	1,250
T. Valunas, 153 kp., Du Bois, Pa.	3	1,500
P. Zemaitienė, 42 kp., Grand Rapids, Mich.	3	1,100
E. Miller, 134 kp., Chicago, Ill.	3	500
M. Misėikienė, 14 kp., Cleveland, Ohio	3	350
V. Adomavičius, 13 kp., Minersville, Pa.	2	1,000
J. Treinis, 101 kp., Paterson, N. J.	2	1,000
B. Kebraitienė, 352 kp., Detroit, Mich.	2	900
C. Preytis, 127 kp., Lynn, Mass.	2	750
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	2	750
L. A. Valkevičius, 58 kp., Hudson, Mass.	2	650
O. Gravalienė, 258 kp., Washington, Pa.	2	650
SLA 208 kp., Chicago, Ill.	2	250
A. Galinskas, 7 kp., Pittston, Pa.	1	1,000
A. Laurutanas, 63 kp., Chicago, Ill.	1	1,000
A. Kričėna, 110 kp., Plains, Pa.	1	1,000
Stephany Masilionis, 212 kp., Menosha, Wis.	1	1,000
M. Subonis, 157 kp., Youngstown, Ohio	1	850
J. Gedraitienė, 2 kp., Forest City, Pa.	1	500
S. A. Norkus, 7 kp., Pittston, Pa.	1	500
O. Raulinaitienė, 18 kp., Westville, Ill.	1	500
J. Subačius, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	500
V. J. Kličienė, 40 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
A. Kaminskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
A. Lėpa, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
N. Mockus, 75 kp., Los Angeles, Calif.	1	250
O. Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	1	500
93 kp., Heidelberg, Pa. (org. nepažymėtas)	1	500
B. Vedeikis, 124 kp., Hartford, Conn.	1	500
H. Melusky, 126 kp., New York, N. Y.	1	500
E. Šiurkaitienė, 128 kp., Carnegie, Pa.	1	500
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	1	500
K. Mačiutas, 260 kp., Chicago, Ill.	1	500
V. Gegužis, 359 kp., Dorchester, Mass.	1	500
A. Užupis, 283 kp., Coaldale, Pa.	1	500
A. Kriaučialis, 318 kp., Worcester, Mass.	1	500
A. J. Banišauskas, 321 kp., Mar Lin, Pa.	1	500
Olga Sandaitė, 353 kp., Pittsburgh, Pa.	1	250
V. Stanulionis, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	250
M. Šimkienė, 86 kp., Pittsburgh, Pa.	1	250
350 kp., Moundsville, W. Va. (org. nepažymėtas)	1	250
J. V. Ramoška, 354 kp., Akron, Ohio	1	250
Anna Ručinskas, 326 kp., Bristol, Conn.	1	150

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

PRANAS BAJORAS
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5929

PASTABOS

DIDŽIUMA mūsų organizacijos SLA kuopų dar vis "tebestostogauja", nes vasaros karuose daugelis kuopų susirinkimus nelauko, o jei kurios ir laiko, tai susirinkimai nebūna skaitingi, nes daugelis SLA narių net ir vakarais dirba karo darbuose, o kiti iš darbų pačią nori atvirame ore atkvepti. Tokios aplinkybės darbiaus ir pasisėdėjus kuopų sekretoriams sudaro apskundimus, nes jiems praeina pas narius lankytis ir jų duokles surinkti. Garbė jiems už tai, kad nesisunkdžia. Jie tą darydami daug prisideda ir prie karo laimėjimo, nes aptarnauja tuos, kurie įtenptai ir energingai karo darbuose dirba.

UŽ MENESIO laiko oras atvėrė ir prasidėjo energingasis naminis veikimas. Prasidėjo ir SLA kuopų susirinkimai ir veikimas. Pirmieji rudeniai kuopų susirinkimai tegul būna pasvešti vienas ir svarbiausias mūsų organizacijos reikalas — **SLA Ketvirtos Vajūno** apkalbėjimai. Tuose susirinkimuose, tegul visų kuopų organizatorių išduos savus raportus iš vasarinio sezono veikimo, arba iš vasarinio poilsio, kaip gerai jie pasisekė ir dabar sveiki ir stiprūs besijausdami galės pasidaryti rudeniame sezone. Jeigu kuris organizatorius pasirodys nepasisekęs, nesveikas arba aplinkybės jį neleidžia atlikti organizatyvius darbus jo teritorijoje, kuopos melnėkite duoti jam reikalingos visokeriopos talkos, kad jo teritorijoje neliktų nei vienas prie SLA nepriklausantis betuvis nepakalbintas prisirašyti. Kuomet ta padarys visos kuopos — Susivienijimas bus milžina.

KAS LAIMES pirmenybę SLA Ketvirtame Vajuje? Tuo klausimu jau interesuoti vajuje esanti organizatoriai ir tie, kurie dar nepradėjo veikti. Netrukus ir jie pradės veikti. O kas gali pasakyti, kaip šie naujieji pasirodys? Yra nuomonė, kad šiame Vajuje netikėtai išsikl moterys organizatorės, kurios patylos rengiasi net visą eilę naujų moterų kuopų suorganizuoti. Energingas ir iki šiol dar nenugalėtas organizatorius p. J. Aymanas sako, kad jis nepasiduos ir pirmyn eis taip, kad niekas jam ant kulnų nepradėtų lipti. Sako, jeigu bus reikalingas, tai net bėgsiu iki paskutinio kvapo! Tai tikrai vyriškai! Bet dabartiniais laikais ir visur pasitaiko pastebėti taip vadinamų visokių "Pincerių", kurie taip apsupa, kad net nežina nei kur bėgti. Pagyvensime ir pamatysime.

SIAME Tėvynės numery skaitysite apie SLA gvyto laisvą SLA nario Cpl. Vyto Uznio ir Susivienijimų padėką Daminiko Jocius. Jie trumpais bet reikšmingais žodžiais apibūdina SLA svarbą ir jo atliktus ir atliekamus svarbius labdarinės darbus. Nektokios nuomonės bus ir visi tie, kuriuos šiame vajuje prie SLA prikalbintime.

SIOS savaitės pradžioje Pittsburghe išvažiuoja SLA sekretorius dr. M. J. Vinikas. Jis dalyvaus konferencijoje ir ta proga tenai įvyks SLA Pildomos Tarybos posėdis besigalintis reikalus aptarti.

Pittsburgho Suvažiavimas

ŠIE ŽODŽIAI rašomi išvakarėse Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamo Amerikos Lietuvių Suvažiavimo, kuris įvyksta pirmomis rugsėjo mėnesio dienomis, Pittsburgh, Pa. Tarsi iš anksto žinodama Amerikos Lietuvių Taryba šį suvažiavimą sušaukė tokių istorinių laikų, kuomet visu rimtumu, visas pasaulis svarsto pokarinį pasaulio likimą.

Amerikos ir Anglijos spauda, radijas ir net vyriausybės sferos atstovai, kad nors Alijantams yra užtikrintas šio pasaulinio karo laimėjimas, bet grumojas rimtas pavojus pralaimėjimui taikos. Tą pralaimėjimui taikos pavojų sudaro Sovietų Rusijos vadų, teisingiau sakant šios diktatoriaus Stalino, keistas nusistatymas laikyti nuolatini visų Amerikos ir Anglijos vadų pasitarimų karį ir pokarinės taikos reikalais.

Pastarionis dienomis įvyko svarbus pasitarimas Kanados mieste Quebec, kuriame dalyvavo mūsų prezidentas Rooseveltas, Anglijos ministras pirmininkas Churchill, Kanados ministras pirmininkas King, šių valstybių ir Kinijos užsienio reikalų ministrai, Amerikos karo ir laivyno ministrai ir Amerikos, Anglijos bei Kanados karo vadovybės, jau nekalbant apie įvairių sričių ekspertus. Šioje konferencijoje buvo aptariami einančio karo reikalai ir, be abejonės, politiniai klausimai, kurie liečia pokarinę taiką bei pokarinį pasaulio sutvarkymą. Taigi konferencija buvo labai svarbi.

Buvo dedamos visos pastangos priekviesti Staliną ar bent jo pasiuntinius dalyvauti šioje konferencijoje. Tačiau Maskva paskelbė, kad Rusija nebuvo kviesta dalyvauti šioje konferencijoje. Mūsų vyriausybės sferos šį negalėjimą susikalbėti su Stalinu paaiškina tuo, kad esą Rusija nedalyvavo šioje konferencijoje dėl to, kad joje buvo svarstomi karo su Japonija reikalai, o Rusija yra draugiuose santykiuose su Japonija...

Tuo pačiu laiku Sovietų Rusijos ambasados Washingtono buvo cirkuliuojamas sekantis Maskvos valdono nusistatymas: Rusija yra nusistatęsi vaidinti vadovaujamą rolę pokariniam pasaulio sutvarkymui ir žiūrėti su nepalankumu į proponuojamas Jungtines Europos Valstybes ir kitas atskiras valstybių sąjungas ar rajoninius blokus. Tuo tarpu Anglijos ministras pirmininkas Churchill, jau seniau yra pasiūles tokius planus pokariniam pasaulio sutvarkymui, kuriuos dabar Maskva atmeta.

Vadinasi, Stalinas aiškiai pasakė, kad jis nepritaria Anglijos ir Amerikos vyriausybės planams pokariniam pasaulio sutvarkymui ir yra pasirodęs vadovaujamą rolę suvaidinti pokarinės taikos sudarymui. Tuo tarpu spauda atvirai skelbia, kad tas Stalino "vadovaujamą vaidinimą" gali reikšti net tai, kad jis stengsis atširti taiką sudaryti su Vokietija, kuomet pastarosios nacių militarizmas ir Hitlerio režimas bus sutriuškinti, jei Amerika ir Anglija nepritaris Stalino imperialistinėms užmačioms pasigrobtį Pabaltijo valstybes, pusę buvusios Lenkijos ir dalį Rumunijos teritorijų. Be to, Stalinas siekia išplėsti savo įtakos hegemoniją ir Balkanų valstybėse.

Akyvaizdoje tokio Rusijos diktatoriaus Stalino nusistatymo susidaro aiški išvada, kad grumojas labai rimtas pavojus demokratiniams valstybių blokui pralaimėti pokarinę taiką karą laimėjus, jei nepavyktų dabar, tuojau, susitarti su Rusijos vadais pokariniam pasaulio sutvarkymui demokratiniams principais. Šios padėties verpetuose patekęs ant svarstyklių ir Lietuvos likimas.

Taigi Amerikos Lietuvių Suvažiavimas, aiškiai matydamas šią tarptautinę politiką padėtį ir suprasdamas kokis pavojus grumojas Lietuvos atečiai, galės tinkamai orientuotis svarstydamas Lietuvos klausimus. Neabejojame, kad šis suvažiavimas visu rimtumu susidariusią padėtį apsvaustės, pateiks tinkamus planus Amerikos lietuvių akcijai, tiek kuodidžiausiai mūsų vyriausybės paramai karą laimėti, tiek įgyvendinimui Atlanto Čarterio principų pokariniam pasaulio sutvarkyme.

"Antro Fronto" Riksmas

L IETUVIŠKI komunistai Amerikoje, vieton rupintis, kad mūsų šalis Amerika būtų tinkamai prirengta karo laimėjimui ir vieton raginti visuomenę pirkti Karo Bondus, persitarto save kariškais strategais ir net duoda Amerikos ir Anglijos karo vadams nurodymus, kada ir kur jie turi atidaryti frontus. Jie daro išvadas, kad Litvinovo atšaukimas ir dar visa eilė nesuspėjusių tarpe Rusijos su Anglija ir Amerika, kaip tik didžiausia priežastis Antro Fronto neatidaryme.

Labai keista, kad lietuviški Bimbos negali matyti nieko daugiau tik tą, ką jiems rodo komunistiškas veidrodys. Jie nenori suprasti, o gal ir nesupranta to, kad šiandien Rusija kariauja su tuo priešu, kuris ją užpuolė. Amerika ir Anglija taipgi kariauja su tais priešais, kurie ją užpuolė. O tie priešai visų yra patys: Vokietijos nacizmas ir Italijos fašizmas. Tik skirtumas susidaro dar tame, kad Amerikos ir Anglijos pasalingu ir žiauriu priešu yra Japonijos imperialistai, su kuriais kol kas Rusija santikiauja, prekybos sutartis palaiko ir už tai neleidžia Amerikai ir Anglijai kankiuose Rusijos dalyse įrengti lėktuvams bazes, iš kurių galėtų pulti Japoniją.

Sakyti, kad tik Rusija viena kariauja, o Amerika su Anglija tiek nieko neveikia, tokis pasakymas melagingas ir tikslus priekabių jieskojimas.

Italų ir vokiečių kariuomenė, maršalo Romelio vedama, Afrikoje buvo dasibriovus net iki Aleksandrijos. Kas juos tenai sulaukė?

Kas italus ir vokiečius išvijo iš Lybijos?

Kas vokiečius ir italus galutinai sukriušo Tunisioj, kur jie panešė milžiniškus nuostolius?

Apžvalga

NAUJIENOS pastebi apie Maskvoje pradėto leisti komunistų savaitraščio "Karas ir Darbininkų Klasė" nusiskundimą, kad sovietų valdžios atstovai negauna leidimo keliauti į Šiaurės Afriką ir tenai pasimatyti su prancūzų Tautos Komiteto nariais. Į tą komunistų nusiskundimą Naujienos atsako:

"Tačiau ar rusai gali skųstis? Amerika teikia daug daugiau visokių teisių rusams, negu Rusija amerikoms. Sakysime, sovietų pasiuntinybė Washingtono leidžia biuletenį, kuriame yra agituojama už boševikų santvarką. Kai kuriuose to biuletenio numeruose buvo reklamuojami Paleckis, Liudas Gira ir kitokie lietuviški kvailingai. Sovietų konsulato tarnautojai važinėja po Amerikos miestus ir sako kalbas, skleidžiami sovietizmo propagandą.

"Pagaliau, Amerikoje atvirai veikia komunistų organizacijos, eina komunistų laikraščiai ir yra renkami pinigai komunistų propagandos tikslams.

"O ar sovietų valdžia toleruoja ką nors panašaus Rusijoje? Ar tenai galima spausdinti bent vieną lapelį, kuriame būtų giriama "buržuazinė" demokratija? Ar tenai gali veikti kokia nors politiška organizacija, kurios programos skiriasi nuo valdančiosios partijos programo? Ar sovietų valdžia leistų Amerikos konsulo sekretoriui arba šiaip atvykusiam iš Amerikos žmogui važinėti po Rusiją ir agituoti už tuos principus, kurie yra gerbiami šioje šalyje?

"Tegu Rusijos valdžia suteikia demokratijoms tiek teisių, kiek demokratijos duoda teisių Rusijai, tada jos tarnautojams bus visur atduri keliai. O kol Maskva elgiasi su demokratijų atstovais, kaip su priešais, tol demokratijos yra priverstos nors šiek tiek apsisaugoti. Tikrumoje jos apsisaugoja permažai".

Niekas Rusiją neignoruoją ir neneigia kaip to talkininkė šiame nuo nacių apsigynimo ir jų sumušimo kare. Jeigu

Rusija ko nors reikalauja iš savo talkininkų, ji privalo tokias pat teises suteikti ir talkininkams, tuomet bus atviras draugiškumas ir nuosirdus bendradarbiavimas greitiam karo laimėjimui.

LAISVĖJE Mizaras net "diplomatiškai" griebsi įrodyti priežastis, dėl kurių Stalinas atšaukė Litvinovą. Sako atšaukė todėl, kad Rusija turi pagrindo nepasitenkinti mūsų vyriausybės veiksmais ar neveiksmais. O tų veiksmų ar neveiksmy priežastimi yra veikas:

"Atbėgusiam per Berlyną lietuvių tautos neprieteliui Smetonai mokame algą, jį užlaikome, kad jis galėtų čia stiprinti fašistiną "frontą" ir daugiau šmeižti mūsų talkininką, Tarybų Sąjungą.

"Kitas iš Berlyno atvykęs individualas įsikūrė savo "žinių agentūrą", kurios vyriausias tikslas rankioti iš hitlerinų patvorių brudą ir juo svaidyti mūsų talkininkę, Tarybų Sąjungos veidas.

"Ir kiti tos rūšies tipai elgiai panašiai: jiems niekas nieko nesako, tyrumt jie dirbtų naudingą darbą!"

Sulig Mizaras "diplomatiškos", tai Stalinas atšaukė Litvinovą todėl, kad Amerikoje gyvena Smetona ir kiti Lietuvos pabėgėliai. Sulig Mizaras išvados, tai Stalinas pabūgo, kad Litvinovas su Lietuvos pabėgėliais nepradėtų prie vieno stato arbatą gerti ir nesusidraugauti, kas būtų didžiausia nelaimė Rusijai.

Kalbant apie patvorių brudą, tai to brudo daugiausia galima rasti Laisvėje, kuris drebjamas tiesioginiai ar net tiesioginiai į mūsų šalies pareigūnų veidus ir bendra į demokratinius nusistatčiusios Amerikos visuomenės veidą. Kiekvienas Laisvės numeris persisunkęs svetimu patvorių niu brudu, kuris neužleidžia Laisvėje vietos patalpinti straipsnius, raginančius pirkti Karo Bondus ir nurodyti tų bondų pirkimo svarbą, kurie yra didžiausiu faktorium greitesniam karo laimėjimui.

Kas vokiečius ir italus sumušė ir išvijo iš Sicilijos?

Kas šiandieną daužo vokiečių bazes ir susisiekimo linijas Italijoje?

Kas sudaužė ir sudemoralizavo vokiečių karo įmones pareiny, Hamburge, Bremene ir kituose centruose?

Kas šiandieną pleškina vokiečių centrus ir karo įmones Berlyne, Prancijoje, Belgijoje ir kitur?

Tą viską atliko ir atlieka vieningu ir sutartinu žygiu Amerika ir Anglija! Ar tai ne Antras Frontas? Ar tai ne milžiniškas žygis padarytas prieš sumušimui? Tiems žygiams pasipriešinti, Vokietija buvo priversta iš rytų, Rusijos, fronto ištraukti net dėsčius savo kariuomenės divizijų ir tas nuslopinti jų puolimą ant Rusijos. Dėka to, Rusijos padėtis pasikeitė ir dabar Rusija vieton apsigynimo, jau gali daryti puolimą.

Turime neužsimerti ir prieš tą faktą, kad negana to, kas paminėta ir atlikta, tuo pačiu laiku Amerika ir Anglija suteikė Rusijai milžinišką pagalbą maistu ir karo reikmenimis. Jeigu dabar patikrintume Rusijos fronto veiklą, gal nei kiek nekylsime sakdami, kad jame rasime didelę dalį naudojamos kariškos mašinos pagamintos Amerikoje ir Anglijoje.

Mes turime savo vyriausią vadą asmenyje prezidento F. D. Roosevelt. Anglija turi savo vadą asmenyje Churchillio. Jiedu prieš turį burius geriausių kariškų strategų ir žinovų, geriausių karininkus aukščiausių karo mokslus baigusius. Jie reikalui esant turi pasitarimus Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir net Afrikoje. Jie į tuos pasitarimus lėktuvais skrenda savo gyvybės pavojun statydami! Jie seka kiekvieną priešą pasijudinimą, veikimą ir daro planus, kada ir kur priešui užduoti mirtiną smugį. Na, o lietuviški Bimbos, neturėdami jokio supratimo apie karo strategiją, gramafoniškai plurpia ir neturi gėdos žymiausiems mūsų šalies ir Anglijos karo vadams ir strategams nurodinėti, kada ir kur frontai turi būti atidaryti!

Norime karą laimėti ir priešus greičiau sumušti, turėkime pilniausią pasitikėjimą savo karo vadais. Jie savas pareigas atlieka ir karą išves su mažesniais nuostoliais kareivių gyvybėmis ir kitais dalykais. Musų, kaipio ištikimų šios šalies piliečių, pareiga rupintis tik **NAMŲ FRONTU!** Rupinkimės kiek galime daugiau Karo Bondus pirkti ir ištikimai pasišventusiai dirbti karo reikmenų gaminiui įmonėse, pilniausiai visame kame kooperuodami su savo šalies vadais. Kišimas nosies ne į savo reikalus ir advokatajimas bent kuriai kitai valstybei tarptautinių santykių klausimuose karo metu neleistinas. Lietuviški Bimbos turėtų tą žinoti ir susivaldyti.

KAIP AMERIKONAI SUPRANTA SPAUDOS LAISVĘ

Rašo S. E. VITAITIS

TUR BUT jokios kitos kariaujančios valstybės spauda neturi tokios laisvės, kokia naudojasi demokratinės Amerikos spauda visu šio karo metu. Tiesa, pasireikšdavo balsų tiek valdžios sferose, tiek visuomenės vadų tarpe, kad reikalinga apriboti spaudos laisvę karo metu, tačiau atsakingos vyriausybės viršūnės tokių patarimų nepaklausė.

Amerikos spauda nevaržomai informuoja visuomenę einančio karo reikalais ir vidujiniams mūsų valstybės reikalais. Neretai spauda net gana aštriai kritikuoja vyriausybės pastangas ir nusistatymus tiek karo reikalais, tiek vidujiniais krašto reikalais. Tas ne tik nepakenkia karo vedimui, bet dar pagelbsti Amerikos visuomenės karo pastangose. Jokia kita valstybė pasaulyje, neišskiriant nei nacių terorų disciplinuotos Vokietijos, nepadare tokio progreso taip trumpu laiku karo reikmenų gamyboj ir kariuomenės paruošimui, kokio progreso Amerika pasiekė tose srityse.

Kuomet gruodžio 7 d., 1941 m., iš pasalų Ameriką užpuolė Japonija ir ją pasekė kitos Ašies valstybės paskelbdomos Amerikai karą, Amerikos karo vadovybė neturėjo pakankamai šautuvų, tankų, kanuolių ir kitų karo reikmenų net mobilizuojamos kariuomenės laiviniui. Tačiau nepraėjus nei metams laiko, ne tik Amerikos kelių milijonų kariuomenė buvo puikiai apginkluota, bet ir kitoms savo sąjungininkėms Amerika siuntė įvairias karo reikmenis. Šiandien, vos viršaus pusantrų metų laikotarpiu nuo Amerikos įstojimo į karą, mūsų karo lėktuvų ir kitų karo reikmenų gamyba pasiekė tokio laipsnio, kad Jungtinių Tautų įjegos jau viršija priešų įjegas visuose karo frontuose. Amerikos gamybos karo lėktuvai ir kitos karo reikmenys yra žymiai ištvermingesnės, nujiegesnės ir efektingesnės visuose karo frontuose, negu mūsų priešų ginklai.

Tokio stebėtinio progreso tegalėjo pasiekti tik nevaržomai informuojama karo ir visais kitais reikalais laisvo demokratinio krašto visuomenė. Kiekvienas Amerikos gyventojas jaučiasi, kad jis yra neatskiriama dalelė tų milžiniškų Amerikos karo pastangų ir todėl stengiasi pagal geriausias išgales savo dalį į tas milžiniškas pastangas įdėti.

Demokratinės Amerikos ir jos gyventojų pastangos pasirošimui šiam karui, neabejotinai įtikins ir pikčiausius demokratų priešus, kad jie skelbė didžiausią nesamone, jog demokratijos atgyveno savo dienas ir jos turi žūti. Tiek Jungtinės Amerikos Valstybės, tiek Anglija įrodė visam pasauliui, kad demokratijos yra nenugalimos. Kiekvienas demokratų gyventojas žino, kad pralaimėjimas karo prieš brutalines diktaturas reiškia jo pavergimą, jo gerbuio sunaikinimą, todėl kiekvienas visu galimu pasiaukojimu remia karo pastangas. Tuo tarpu diktatūrai pavergti žmonės tik brutalinės prievartos verčiami neša karo sunkenybes. Todel demokratijos triumfuoja visuose karo frontuose, o diktatūros vienos jau subyrėjo, kitos garsiai braška ir neužilgo galą gaus.

Tačiau "sename pasaulyje" įsigyvenusių diktatūrų tarnai ir garbintojai nori, kad ir Amerikoje spaudos laisvė būtų pasmaugta. Jie pripažįsta tik sau žodžio ir spaudos laisvę, bet kitiems tos laisvės nepripažįsta. Tuo tarpu Amerikos laikraštinkai pripažįsta žodžio laisvę ir tokiems laikraščių samdomiems bendradarbiams kurių reikiama nuomonė nesutinka su redaktorių nusistatymu ir su laikraščio vedama pagrindine linija. Šitai kuoaikščiausiai mums parodo sekantis įvykis.

Kelios dienos atgal apie pora tūkstančių komunistų ir jų simpatizatorių pikietavo New York World-Telegram dienraščio patalpas komunistų kontroliuojamos National Maritime Union of America vardu. Pikietuojanti komunistai reikalavo, kad šio dienraščio redakcija daugiau netalpintų savo bendradarbio Westbrook Pegler raštų, kuris keliais atvejais kritikavo komunistų vadovybę šioje unijoje, ypač jos prezidento Joseph Curran pastangas tarnaujant Maskvos komunizmo vadų interesams. Kuomet pradžioje šio karo Rusija buvo Hitlerio talkininkė, šios unijos pastangomis buvo pikietuojama prezidento Roosevelt rezidencija — Baltieji Namai — Washingtono, reikalaujant, kad Amerika neremtų Anglijos ir kitų Hitlerio užpuiltų valstybių. Bet kai tik Hitleris užpuolė savo partnerį, komunistų Rusiją, Curran vardu savo unijos reikalavo, kad Amerika tuojaus paskelbtų karą Ašies valstybėms. Savo laisvę Peglerui pats Curran prisipjažino: "Mano nuomone šis karas nebuvo žmonių karu, iki Sovietų Rusija nebuvo užpulta".

Zinoma, komunistams labai nepatinka šios jų tarnybos Hitleriui priminimas ir jie negali pakešti, kad jų vadovybė juveivij unijoje kritikuoja. Todel jie mašinio pikietavimo terorų bando priversti laikraštį, kad jis netalpintų komunistams nepatinkamų raštų, nors jie yra teisingais faktais paremti. Tačiau New York World-Telegram dienraščio redakcija komunistams atsakė sekanciai:

"Jei mūsų mintyse ir būtų buvus abejonė dėl komunistų įtakos šios unijos vadovybėje, tai tokią abejonę būtų išsklaidinta jų reikalavimu užgniausti faktus ir opinijas, su kuriais jie nesutinka.

"Mes pakartotinai pareiškėme, kad p. Pegleris, kartu su p. Raymond Clapperiu, ponja Eleonara Rooseveltiene ir kitais, yra redakcijos nevaržomi rašytojai, kurie patys pasirenka temas ir reiškia savo asmenines nuomones. Jie rašo nedirguojami World-Telegram redakcijos ar bent kurio kito asmens ar šaltinio. Jie nėra obliguoti nei mažiausiai skaitytis su šio laikraščio redakcijos nusistatymu. Yra neužginėjimu faktų, kad ne kartą jų kiekvieno pareiktos opinijos buvo priešingos šio laikraščio redakcijos vedamai linijai. Taigi jų teisė reikšti opinijas ir mūsų teisė išspausdinti tas opinijas atstovauja mūsų supratimą laisvos spaudos".

Taip amerikoni laikraštinkai supranta laisvos spaudos uždavinius. Kol šitokis piliečio laisvų supratimas galioja demokratinėje Amerikoje, ištiko galime jaustis laimingiausia žmonėmis pasaulyje, kad mes gyvename demokratinės Amerikos žemėje. Todel Amerikos žmonės nesigaili jokių aukų, nesibaido jokių pareigų kiekvienam žmogui brangių demokratijos santvarkos laisvų apgynimui ir išlaikymui. Karo frontuose Amerikos karžygių žygiai ir Amerikos visuomenės pastangos šiam karui laimėti, aiškiai parodo kaip amerikoni brangina savo pilietines laisves.

Šito aiškaus demokratinės Amerikos žmonių nusistatymo ir pasiryžimo savo laisves apginti ir išlaikyti nemato tik akli diktatūrų vergai ir garbintojai. Demokratinės Amerikos valstybinis kunas yra per daug sveikas ir nujiegus, kad jį galėtų pakeisti bent kokių diktatūrų sutrūniję mikrobi.

Naminiai Nesusipratimai

NIEKUOMET gyvenime nieko neimk per daug sirijožiškai. Jeigu kada pasitaiko kas nors nepatinkamai ar negerai, visuomet sakyk, kad dar blogiau galėjo būti. Jeigu kas pasitaiko patenkinamai, sakyk, kad dar geriau galėjo būti. Piktumą ar džiaugsmą visuomet atidėk rytojui. Kaip faktą parodysi, kaip man atsitiko su mano Marijona.

Kuomet su Marijona susipažinau ir susimerkėme apsižvelgti, niekuomet nemaniau, kad mudviejų gyvenime bent mažiausi nesusipratimai galės atsitikti, bet atsitiko ir juos pergyvenau tik taip pasielgdamas, kaip jau sakiau. Ir tie visi nesusipratimai man davė upo dar net 50 metų gyventi ir ne delto, kad gyvenimas man tokis laimingas, tik dėl to, kad tie nesusipratimai mane gyvenimu baisiai suinteresavo.

Su Marijona pagyvenus keletą metų, kuomet jau vaikai buvo paauginti, moteriškame pasaulyje atsirado naujos mados, kurios man labai nepatiko ir jomis net piktaučiau.

Keli metai tam atgal, parėjęs vakare iš darbo žiuriu ir savo matymui netikiu. Vytuvėje stovi žmogysta, kuri iš liemens atrodo mano Marijona, bet galva vyriška. Žiūrėdamas mislinu sau, tai jau kuris burdingierius apsilvilkęs Marijonos dresę nori mane subalamutinti. Pagalios neiškętęs pratariau:

— Kam gi dabar tokias baikas kreti, juk aš nesu mažas vaikas!

Matoma žmogysta atsiskuko link manęs ir Marijonos balsu sako:

— Čia jokių baikų nėra! Dabar tokia mada! Kaiminka Agurkienė, Juozaičių Onutė ir aš, visos trys nuėjome ir nusikirpome plaukus! Moterys turi lygias teises su vyrais ir gali trumpus plaukus dėvėti.

Pamislinau sau: pyksi ar ne, plaukų jau nepilipinsi. Pagalios, apsiavęs Marijoną pridėjau jai neapleisti, o apie plaukų ilgumą ar trumpumą, — sutartis nepadaryta. Nusiraminau ir apsiptariau.

Už kiek laiko, vieną vakarą po vakarienei mano Marijona ant stalo pasitiesė naują dresę, už kurią užmokėjo net \$15.00 ir paėmusi žirkles šmirkšt ir perkirpo visai per pusę. Pamatęs net nutirpau ir surikau:

— Džyzus Kraisi, Marijona, kiba tu padukai?! Aš taip sunkiai turiu dirbti, o tu naujas dreses karpai ir mano uždirbtų pinigų netaupai. Čia ji man patarė nusiraminti ir palaukti rytojaus persitikrinimui, kad ji gerai daro.

Ryt dieną Marijona man parodė net dvi dreses, tik abi trumpos, iki kelių, kaip

penkių metų mergaitės. Nors pamislinau, kad dabar man bus sarmata su Marijona išėiti, bet ir vėl nusiraminau.

Kitą kartą parėjęs žiuriu, Marijona sėdi krėslė ir rankų negai visi raudoni! Užklausiau kas atsitiko, kad jos visi pirštai kruvini. O ji man atsakė, kad jos pirštai nekruvini, bet tik nagai raudonai nukvarbuoti, nes dabar tokia mada. Patraukiau pečius ir nieko nesakęs nuėjau.

Metai laiko atgal, Marijona nusipirko naujus čėverykus. Apsiauvęs atėjo man parodyti. Nugį žiuriu, kad iš tų naujų čėverykų abiejų kojų pirštai išlindę! Tada nenuirdamas pradėjau klausinėti:

— Kur tuos čėverykus gavai?

— Krautuvėje nusipirkau.

— Kiek už juos mokėjai?

— Penkis dolerius ir pušę.

— Jie neverti nei dolerio!

— Kodel?

— Nagi pati matai, kad jie suplyšę ir tavo kojų pirštai iš jų išlindę!

— Kaip jie gali būti suplyšę, jeigu nauji?

— O kaip jie gali būti nauji, jeigu kiauri?

— Kur tu rasi tokį durną šiaučį, kuris pasiūtų kiaurus čėverykus? Tave apgavo!

— Neapgavo, dabar tokia mada...

Pamislinau sau vienas, kad dėl penkių nėra išrokavimo su žmona pyktis ir vėl apsiraminau ir nusprendžiau laukti, kas toliau bus.

Aną dieną Marijona pasigyrė, kad ji nusipirko vėl naują dresę ir apsiėngus man parodė, kaip ji atrodo. Dresė nieko sau: gero audeklo ir gražiai pasiūta, tik neaiškus tame, kad dresės guzikai ne priešakyje, bet ant nugaros. Paklausiau, ar kartais neklaidingai apsilvilkę, atsakė, kad ne, nes tokia mada. Nieko daugiau ir nesaikiau.

Iš to mano kantrumo, kad per daug su Marijona neargumentavau delei man neaiškių moteriškų madų, dabar pasidaro štai kokia išvada:

1. Jeigu Marijona plaukus būtų nenusikirpus ir dabar susivėlusį vaikščiotų;

2. Jeigu jos ilga dresė būtų nudrikusi iki kulnų;

3. Jeigu jos nagai nebūtų nukvarbuoti, bet priešingai panagės prisivėlusios visokio brudo;

4. Jeigu jos čėverykai su aulais būtų iškrypę ir ji visuomet vaikščiotų su dvokiančiom kojom, — tai savo Marijoną samatyčiau net pas kaimyną nusivesti. Tai matote, gerbiamieji, kaip kai kada neaiškūs ir net pykinanti nesusipratimai išsina geron pusėn.

KAZYS ZEMAITIS.

Ir nuskristi pas žmones visus —
Mūsų tautos dukras ir sunus.

Bet daugis tų šviesos žiburių

Iš viso sparnų neturėjo,

O mūsų žmonių dauguma —

Šimtu sklendžių užsklėndę

Laikė savo proto duris.

Mes žibintus vis dirbom ir dirbom,

Ištisas vilkstines jų mes prikarstėm;

Žibintai vis švietė ir švietė,

Ir dabar dar vis stengiasi šviesti —

Mat, nori nušviesti tamsos ir sutemų

Kupiną mūsų pasauli.

Jau ir pirštai nugrūbo,

Ir akis pražiūrėjau,

O mūsų pasaulis dabarties metu,

Ar yra nors kiek šviesesnis?

O mūsų pasaulis dabarties metu,

Kai mums seniems ateis

Tamsioji naktis ir mūsų kaulai

Išsėsis sau ramiai po žeme,

Man atrodo, kad drauge su mumis išsėsis

Ir mūsų žibintai ir mūsų žibintų šviesa.

Kai jau paskutinis iš mūsų —

Sunkiai ar lengvai atsidusęs —

Baigs skaičiuoti savo žingsnius,

Tada jau paruos mūsų amžius

Mūsų džiaugsmo ir vargo dienoms

Pabaigtuvių tyliąją puotą.

O juk taisėme jiems mes takus,

Savo sielų žiedais mes puosėme juos, —

Kad jiems šviesti būtų maloniau.

Bet pasenome mes ir su mumis

Drauge ir mūsų amžius paseno,

Ir eidamas sunkiai jau velka

Savo kojas sunkias švinines

Naujojo gyvenimo naujoju keliu.

16.

Nuo gyvenimo savo ausros,

Kol vakaras su prieblandom

I mano būtų atėjo,

Aš vis dirbtu, ir dirbtu, ir dirbtu...

17.

Ir taip nudundėjo gyvenimas mano

Tuo paskirtu gyvenimo tiltu,

Nutiustu per gyvenimo upę,

Kaip pradėta dundą traukiny.

Suriko sirena ir balsas jos dingo.

Balsganų garų vilkstinė, lyg šalikas ilgas,

Siaura ilga juosta į tolį nutįso...

Dundesys su savo aidais nudundėjo,

Išnyko ir šalikas balsganų dūmų,

Ir jokios žymės nepaliko — neliko...

Traukiny per gyvenimo tiltą nubėgo,

Melsvoje toluoju jis paskendo,

Kaip plaukiantis laivas už akiračio skęsta.

18.

Bet ateis dar rytojus. Rytojus ateis?

Taip, ateis dar kitas rytojus...

O kas bus, kai ašen sulauksiu

Ateinančio jo sunkiuoju žingsniu?

Jei ne šiandien, tai jau ryt,

Jei ne ryt, tai poryt,

Tikrai tai ašen žinau,

Kad ateis įsakymas man,

Kaip kitiems prieš mane kad atėjo,

Sustot ant gyvenimo kelio

Ir žingsnius sulaukyti savus.

Pasakys man tada jau Kurėjas:

— "Pakaks tau vaikščioti ant žemės.

Jau metas sugrįžti namo".

19.

Taip ir bastausi aš po mūsų žemę,

Jieškodamas vis šviesesnių žibintų, —

Norėčiau aš sudominti mūsų žmones —

Sudominti norėčiau mūsų jaunuosius:

Brolių lietuvių ir sesė lietuvių.

Bet surast tokių žibintų negaliu.

O mano dienės vieškeliu tolyn nueina...

EPILOGAS

Ir vėl išėjo svečias į tolimą kelionę.

Balti plaukai jo puosė galvą —

Taip puošiasi viršūnės aukštų kalnų,

Taip puošiasi ir visos jaunos nuotakos,

Taip rėdosi pavasarį ir kvapios jėvos:

Baltais vainikais visos vainikuotos.

Po vakaro našta sunkia sulinkęs svečias

Atėjęs buvo pas mane iš praėjusių dienų...

Tai krenta nužydėjusių pavasarių žiedai!

Tai krenta sausas ir sudžiuvęs medžio lapas,

Kuris žaliuodamas visas savo sultis

Išėikvojo!

Tai krito džiaugsmo, liudėsio, ir

laimės dienos!

Paskraidžius dausose graži baltoji snaigė,

Kuri pasiekus buvo dangų ir žemę buvo

jai po kojų,

Ant žemės gula palisėti ir baltai ją dengia.

Tai dienos nušvilpė smagiai su vėjais!

Tai pradalgėmis nulingavo su piovėjais!

Tai nučėdėjo, nubrazdėjo pažemiu su lapais!

Nunoko jos su šiaudu geltonuoju

saulėj blizdančiu,

Nubrido jos šlapiais ir purvinais

rudens keliais,

Pribrendo jos kartu su aukso varpa,

Ir ežero keliu slidžių lyg stiklas nučiuožė,

Ir nuklampojo balto sniego pusimis iš lėto.

JULIUS RANKULIS.

Sveikatos Škyrius

Ši skyrių, pašvęsta SLA narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komisijos nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos žinovams.

Apie Mitybą Šių Dienų Mokslo Šviesoje

Rašo DR. S. BIEŽIS

4. MAISTO RŪŠYS

VALGOMASAI maistas yra labai sudėtingas ir komplikotas iš chemiško atžvilgio. Kad ji supratu nuodugnau, reikalinga ilgų studijų, į kurias čia ne nebandytume išleisti, nes dalykas pasidarytų sausas bei mažai kam tesuprantamas. Todėl pasitenkinsime tik bendrais ruožais iš praktiško sumetimo.

Visas maistas iš chemiško ir fiziologiško atžvilgio esti paskirstomas į sekamas tris bendras rūšis arba grupes: Proteinai, krakmolai ir riebalai. Tas paskirstymas daromas tuo sumetimu, kad būtų galima lengviau ir praktiškiau kalbėti apie mitybą abeliai. Kiekvienam, kam tik balansuotas maistas svarbu, reikėtų turėti nors paviršutinis maisto rūšių supratimas. O šiuo laiku ypatingai tai svarbu mums visiems.

PROTEINAI

Žodis proteinai paeina iš graikų kalbos ir reiškia išverstus į lietuvių kalbą — užimti pirmą vietą. Tai ypatingai reikšmingas pavadinimas šios rūšies maisto, nes be proteinų arba be nepakankamai jų kiekio žmogus į palyginamai trumpą laiką rimtai sušeraga ir jeigu pagelba umai nesuteikiama, tai greitai jis numiršta. Kitais žodžiais sakant, proteinų nėra jokis kitas maistas negali pavaduoti. Kuomet neuteiktinai proteinų valgomę, tai ilgainiui įvairios kuno dalys sustina, temperatūra kuno krinta žemyn, svoris mažėja ir pavojinga anemija (mažakrauystė) pasireiškia. Čia paminėti ženklai dėl to, kad be pakankamo proteinų kiekio fiziologiniai procesai kune negali normaliai veikti. Todėl reikia labai saugotis stokos proteinų, nes galima ytin rimtai susirgti.

Žmogui judant, dirbant arba vaikščiojant, kunas dėvosi, kaip kad sakysime, čėveryko padas, kuomet vaikščiojama. Tas nuėvėtas kuno daleles reikia kuomi nors atstatyti, atpildyti, nes kitaip bežiurint sveikata pradėtų griuti, t. y. žmogus susirgtų. Tik proteinai vien te gali atpildyti, atbudavoti išdėvėtas kuno daleles. Nė krakmolai, nė riebalai to negali atlikti. Štai dėl ko proteinai taip svarbūs ir nieku būdu nepaminomi. Čia reikia dar stambiai pabrėžti ir visiems žinoti, kad kunas negali sukrauti proteinų rezervo, kaip kad esti su krakmolais ir riebalais, kurių kunas gali sukrauti geroką apšči, jei jų daug valgoma ir reikalui parėjus, juos sunaudoti, kada stoka jų įvyksta. Iš to paeina, kad proteinų mums reikia valgyti netik kasdien, bet ir su kiekvienu valgiu. Čia irgi jie pasireiškia pirmutinai.

Proteinų yra maiste ne vienas, bet virš dvidešimties. Nekurie yra svarbesni ir net nepaminomi, o kiti, taip sakant, antraeiliai ir be jų galima lengvai apseiti. Jeigu valgsime nepakankamai jų nepaminomų proteinų, tai sveikata nukentės. Paimkime pavyzdin, baltų miltų, iš kurių lukštai ir branduoliai išimti, svarbiausias proteinas vardu gliadinas, neatsitinka pilnai kuno reikalavimams. Čielių kviečių grūdų, iš kurių nėra išimta lukštai ir branduoliai, proteinai esti daug vertingesni, kas reiškia, kad čielių kviečių duona daug sveikesnė. O jei prie šios duonos dar pridėsimės pieno proteinus, tai ta kombinacija jau pilnai atitinka reikalavimams ir tokiu būdu žmogus maitindamasis tik čielių kviečių duona ir pienu gali būti pilnai sveiku, ant kiek tai liečia proteinų dalį, žinoma, jei jų užtektinai suvalgoma. Iš mėsos gaunami proteinai yra geriausi ir užima pirmą vietą. Šio atžvilgio mėsa yra geras ir reikalingas valgis. Nors tiesa, kaip kad nekuri tvirtina, jog be mėsos galima pilnai apseiti ir būti visiškai sveiku. Tačiau reikia nepamiršti fakto, kurį vegetarijoniškai klaidingai paneigia, buk tai yra kenksminga sveikatai. Tokie nepamatuoti tvirtinimai jau senai buvo sumušti ir pilnai įrodyta, kad mėsa nėra ne tik kenksminga, bet kad ji yra sveika ir reikalinga valgyti tinkamoje proporcijoje. Žinoma, jei bandysime vien tik mėsa gyventi, tai jau visai kitas klausimas, apie kurį nėra reikalo nė plačiau kalbėti, nes tai savaimi berods visiemis aišku. Bandymas mirti tik išimtinai mėsa neišsina į sveikatą. Tinkama miera bile kokio valgio esti tiesiausias kelias į gerą ir pastovią sveikatą. Dabar kyla klausimas, kaip žmogus gali žinoti kokie proteinai yra būtini ir kokie antraeilės vertės? Atsakymas labai trumpas: Jei žmogus valgys maistą proteinus gaunamus iš mėsos, pieno, javų ir

daržovių pakankame kiekyje, tai labai retai kada nors padarys klaidą.

Nurytas maistas kaip toki nepereina į kuną atlikti skirtos pareigos. Kol jis pasilieka skilvyje ir žarnose, tai iki tol nėra iš jo nė mažiausios naudos, nes jis negali būti sunaudotas. Seilių liaukos, skilvy ir žarnos išdirba ypatingas sultis, kurios chemiškai veikia tą maistą, dažnai suskaldant jį į kitokius audetinius su kitokia chemiška formule. Tas skaldymas arba keitimas maisto į kitokius sudėtinus yra paprastai vadinama — virškinimu. Suvirškinimas maistas taip pakeičia savo išvaizdą ir net chemišką sudėtį, kad jo jokių būdu nebe galima pažinti. Taigi, sakysime, mėsa, duona, kiaušiniai ir tt. viduriuose pranyksta kaip tokie, o jų vietoje pasireiškia virškinimo proceso daviniai, kurie yra taip prirengti, kad jau juos kunas gali paimti į cirkuliaciją ir paskui tinkamai sunaudoti to paties kuno išlaikymui sveikatos.

Proteinams patekus į skilvį, juos tuojaus sultys pradeda virškinti, o mažoje žarnoje, tas procesas baigiamas. Pasekoje šių komplikotų veikimų iš proteinų pasireiškia medžiagos vadinamos — amidoacidai (amido-acide), kurie patekę į cirkuliaciją esti išnešiojami po visą kuną atbudavoti nudėvėtąsias daleles. Tai šitaip maždaug maisto proteinai tampa dalimi mūsų kuno. Ilgainiui tie patys proteinai, nors kitokioje formulėje, kunui besidėvint, kaip anksčiau minėjau, vėl yra skaldomi į paprastesnius ir šių sykių galutinius arba užbaigtinius sudėtinus, kurie kaip toki atliek savo darbą esti pašalinami iš kuno. Galutini produktai yra sekami trys: Urėja, kurią pašalina inkstai; anglies dvideguonis pašalinamas plaučiais; ir paprastas vanduo, kurį galinai pašalina inkstai ir taipgi prakaitavimu bei iškvėpavimu.

Tai tokia, suglaustojė formoje, eiga proteinų, nors ištikrųjų ši eilė procesų yra daug labiau komplikuota, negu kad atpašakojau. Vienok iš praktiško sumetimo užteks ir to. Įdomu pastebėti, kad mes valgome augmenis ir gyvulius, kurie perėję per stebėtiną kuno laboratoriją bei atliek savo užduotį esti pašalinami, kaip nebereikalingi, į gamtos globą. Fizikai ir chemikai jau seniai neabejojančiai įrodė, kad medžiaga nenyksta, kad jos negalima sunaikinti, o kad ji, medžiaga, tik keičia savo išvaizdą ir chemišką kompoziciją. Tat ir iš mūsų maisto galutinų medžiagų kuno pašalintų vėl išdygs gražios daržovės, skanūs vaisiai ir patrauklus gyvuliai, kuriuos taipgi kas nors, o gal mes patys, valgsime su pasigėrėjimu. Ir taip šis ratas sukasi be užbaigos ir suksis kol gyvybė ant žemės egzistuos.

Siek tiek susipažinę su proteinų savybėmis, dabar pažvelkime kiek į parą žmogui reikalinga to maisto. Čia pridera pastebėti, kad sveikiausia bei ekonomiškiausia esti tada, kada asmuo valgo ne daugiau, nė mažiau kaip kad kunas reikalauja. Perdėjimas ar pamažinimas niekada neišsina į gerą. Tikrai matematiškas nustatymas kiekio veik nėra įmanomas, nes įeina daugelis besikeičiančių galimybių, kaip tai: žmogaus amžius, jo svoris, užsiėmimas ir taipgi paties maisto kad ir tos pačios rūšies tikrasai sąstatas arba tikroji proporcija skirtingų valgių. Taipgi virškinimas irgi veik negalima tikrai apskaičiuoti, nes kartais tas pats maistas geriau, kitais kartais prasčiau suvirškinamas. Taigi apskaičiavimas galima padaryti tik apytikriai. Galų gale nėra butino reikalo suvalgomos maisto nuodugnus matematiškas apskaičiavimas. Mat kuno organai yra toleranti ir gana pakantūs. Jei kartais kokio valgio perdada ar nutraukiamas, tai iš to nepasidaro matomos skriaudos sveikatai, kaip sulig tos lietuviškos patarlės: su miera viskas gerai.

Jei žmogus proteinų valgo dvigubai ar trigubai, negu reikalinga, tai čia jau visai kitas klausimas, o ypač jei tai tęsiama ilgą laiką. Mat, kaip pirmiau minėjau, kunas negali proteinų rezervo sukrauti, taip sakant juodai dienai. Kiek jų suvalgome, tai atitinkama dispozicija įvykdoma. Perdidelis kiekis proteinų yra kenksminga kunui ir kišeniui. Jų perviršis turi būti kaip nors pašalinta, kas apsunkina organų funkcijas ir žinoma negali eiti sveikaton, o taipgi už tą patį perviršį reikia gražius pinigais užmokėti, kas reiškia turto eikvojimą. Nuolatinė stoka jų dažnai dar blogiau veikia į sveikatą. Vidutinis kelias reikalaujamas nuovokos bei apsiūrijimo yra geriausias pasirinkimas.

PASTABA. — Ši serija paskaitų apie mitybą bus tęsiama gana ilgai, nes tai labai svarbus dalykas kiekvienam. Kad aiškiau nušviestų ateity bus suteikiama nemažai įvairių skaitlinių, kurias, žinoma, tik iš girdėjimo oro bangomis bus sunku įsistėmyti. Todėl šios paskaitos vėliau bus spausdinamos.

Nuo Gyvenimo Aušros

(Užbaiga)

10. Ir atėjo diena, kai laukinių žąsų trikamčiai, Pakilę į erdvę su ryto mėlsvoja aušra, Jau traukė iš pietų tiesiai į šiaurę. O tada jau ir ašen, visą savo lobį į ryšulį vieną surišęs, ant peties užsimetęs, Palikęs ir darbą ir sunkųjį vargą, Užmiršęs ir sniegą ir šaltį, (Tik mišką paslėpęs širdies gilumoje), Pasukau savo žingsnius į miestą.

11. Bet sugrįžęs ir vėl tik tą patį radau, Ką išeidamas buvau čia palikęs: Tą patį sunkųjį darbą... Su saule iš ryto aš keliau, O vakaruos kai gaisrai užsikūrė, Tada tik namo aš vėl sugrįžau, Kai balandis, varnėnas ir žvirblis Skrido į bokštą ir čirkėdami bokšte Kiekvienas nakvynės įsėjoko, Kai pradėjo jie ten bartis ir peštis, Tada aš į savo lindyne lindau.

12. Pasakykite man, kažin kuris iš mūsų — Ar balandis, ar varnėnas, ar žvirblis, Ar ašen nakties metu Miegojome ramiau? Kas žino? Gal garsus fenomenologas, Kurs tiria mūsų mintį ir sielą, Kurs tiria stropiai sparnuočių parsiskridimą Ir jų išskridimą į šiluosius kraštus; Kurs tiria kaip augalai žydi, Kaip jie veda vaisius, Visų apskritų metų skirtingus sezonus — Musų nuotaiką

**Rengkimēs prie Amerikos
Trečiosios Karo Paskolos va-
jaus.**

MOTERIS IR SPAUDA

Rašo L. NARMONTAITĖ

MANE PUSĖTINAI nustebino K. Katkevičienės straipsnis "Moteryų Spauda", tilpęs Tėvynėje rugp. 13 d., šiais metais. Tai straipsnis, kuris paniekina moteris ir jų veiklą angliškai ir lietuviškoje spaudoje. Noriu tame reikale pareikšti ir savo nuomonę.

Vertė moterų žurnalų ir moterų darbų spaudoje yra neįkainojama, žiūrint iš visų atžvilgių mūsų gyvenimo ir programos, ne tik moterims, bet ir vaikams ir vyrams. Yra neįmanoma, kad moteris pasinaudojanti ta neapriekiuojama medžiaga iš moterų darbų spaudoje galėtų širdyje ir mintyje turėti tokius nepageidaujamus jausmus ir manymus, kaip tilpo viršminėtame straipsnyje.

Vertiu lapus tų dešėdkių moterų žurnalų, kurie ateina pas mane kas mėnesį. Juose rašo rimti žymūs rašytojai ir rašytojos apie rimtus ir naudingus dalykus. Čionai nerašo "vėjąpučiai", bet mokyti žmonės ir patyrę rašytojai. Žymios gydytojos suteikia žinias apie šeimos sveikatą. Žymios raštininkės talpina žinias apie kasdieninius, humanitarinius ir politinius klausimus visame pasaulyje.

Taipgi, galima pasiskaityti apie vėliausias ir įdomias knygas, apie veikalus ir teatrą, apie muziką ir apie įvairias dailės sritis. Randasi tuose žurnaluose daug pasimokinančios, kultūris ir naudingos medžiagos.

Patarimai šeiminiškėms, siūvėjoms ir motinoms auginančioms mažus ir didesnius vaikus; patarimai ir pamokinimai kaip elgtis draugijų susirinkimuose; pagelba apeliokės labdarybės veikimuose; viršminėti patarimai ir pagelbos žodžiai yra tik maža dalis tų naudingų darbų, kuriuos atlieka moterų spauda.

Skaitanti moteris tampa protingesnė ir vertingesnė pilietė. Jeigu ji tik skaito apie namų ruošą ir vartoja tas žinias dėl malonesnio gyvenimo savo namuose, ar tas nėra verta?

Ir jeigu tuose žurnaluose netilptų tie įvairūs apgarsinimai apie "mulius" ir tt., tai jų prekės būtų tokios aukštos, kad tik turtingos moterys galėtų nusipirkti šiuos žurnalus. Bet šandien jų kainos yra visoms moterims prieinamos. Ir ačiu tam, kad šie apgarsinimai įstengia pataikyti moterims, mūsų produktai tampa geresni ir švaresni, ir taip atsiliepa, kad net ir vyrams gyvenimas yra malonesnis ir švaresnis.

Palyginti moterų lietuvišką spaudą su angliška yra sunkus dalykas, nes mes esame mažesnė grupelė ir pradėjome rašyti neperseniai. Bet per tą trumpą laiką mes, lietuvės, esame padarę daug pažangos.

Penkiasdešimt metų atgal, kada lietuviai tik pradėjo spaudos darbus Amerikoje, tik trys ar keturi moterys rašė lietuviškuose laikraščiuose, tarp kurių aš turiu garbės įskaityti ir savo mamytę. Kitos nemokėjo nė rašyti nė skaityti, vos tik kryželį galėjo padaryti.

Šiomis dienomis ne tik kad mūsų lietuvės skaito ir rašo rimtus straipsnius, bet ir redaguoja ne tik vieną, bet kelis moterų skyrius ir žurnalus. Mums netruksta šiomis dienomis tarp lietuvių "gabių ir apdovanotų įkurėjų ir nepaprastų inteligentiškų palaikytojų". Tik reikia skaityti ir mokėti įvertinti lietuvių moterų spaudą. Ir jų skaičius būtų didesnis, jeigu ne dėl keistos taip vadinamos lietuviškos politikos, kuri atstumia moteris nuo kultūrisko darbo spaudoje.

Rašant straipsnius dėl duonos uždario yra vienas dalykas. Bet palaikymas lietuvių moterų skyrių be jokio pinigisko atlyginimo ir dar tarp sunkiausių aplinkybių, vien tik dėl palaikymo to idealo, kad mūsų moterys imtų paiešį ir savo savaragintas rankas ir išreiktų savo mintis, kad pasidalintų savo mintis ir žinias su savo seserimis ir kad prisidėtų prie protiško gyvenimo, yra milžiniškas darbas, kurį apsiima dirbti tik "gabios ir apdovanotos įkurėjos ir nepaprastos inteligentiškos palaikytojos".

Rimtai sekant tik vieną mūsų moterų skyrių, kaip antai Naujienose, kurį redaguoja ponja Nora Gugienė, ir tarp kurios bendradarbių randasi gabios ir inteligentiškos moterys bei pastovios profesionalės, sunku suprasti, kad kas galėtų sakyti, kad per savo net septynių metų gyvavimą, šio skyriaus veikla yra "ne moteriška, ne žmoniška". Moterys, kurios yra idealistės nuo redaktorės iki menkiausių bendradarbių aukauja savo brangų laiką šiame skyriuje be jokio pinigisko atlyginimo. Jis dirba tik dėl lietuvių kultūriskos pažangos.

Kad moterų skyriai yra pripildyti "asmeniškais pagyrimais" yra neteisėtina. Laikraščiai renka žinias. Lietuviams yra įdomu dažinoti apie veiklą jų seserų lietuvių. Jų pasižymėjimai duoda entuziazmo kitoms ir skatina jas žengti pirmyn. O gal reikia slėpti žinias apie lietuvaiteis ir jų darbuotę?

O jeigu taip ir būtų, kad viena moteris rašo straipsnelį pagiriant savo draugę? Gal jai tas buvo milžiniškas darbas parašyti tokią žinutę? Gal jai tik pradžia jos spaudos darbų? Ar tai nevertas atsitikimas, kad sunkiai dirbant moteris padėjo virtuvės įrankių at momento ir paėmė paiešį ir savo ranką, kad išreiktų savo mintis? Toks įvykis gali būti pradžia kitos žemaitės. Ar tai neverta?

Aš negaliu tikėti, kad ponja Katkevičienė jos parašytame straipsnyje išreiktė savo tikras mintis. Skamba lyg žodžiai paimti nuo asmens, kuris neapkenčia moterų. Sunku yra palyginti šiuos išsireiškimus su ta veikėja, kuri yra man ypatingai pažįstama ir gerbiama kaip laisva moteris gyvenanti laisvoje šalyje. Visai nebutų nuostabu, jeigu toks paniekimas moteris ir jos veiklos spaudoje atsirastų išsireiškimuose kokio seno krajaus senbernio, kuris gyvena nemaloniame aplinkysenose ir kuris yra taip vadinamai "soured against women and the whole world".

Jeigu tos mintys yra autorės tikri išsireiškimai, tai kodėl ji nerašo apie bendrus dalykus? Kur yra logika taip išsireikšti ir dar rašyti kitus straipsnius iš moteris atžvilgio? Kur yra logika talpinti tokius moterims paniekiančius straipsnius, ir dar būti organizatore moterų atskiras SLA kuopos? Ponios Katkevičienės nusistatymas kaslink moterų veiklos spaudoje, ir toje pačioje laidoje Tėvynės (No. 33 šiuo metų) redakcijos paraginimas organizuoti SLA atskiras moterų kuopas yra priešingas vienas kitam. Vienas straipsnis kitą panaikina.

Tikiu, kad su šiais žodžiais aš duodu balsą tam protestui, kurį protinges ir išmintingos moterys ir vyrai padarė skaitant viršminėtą ponios Katkevičienės straipsnį, kuris taip paniekina moteris ir jų veiklą spaudoje. Turime atsiminti, kad vien tik Amerikoje moterys turi tokias toli siekiančias gales, ir kad čionai moterys turi geriausias progas mokytis tolyn, ir kad čionai yra jos daug nuveikę.

Jeigu mes lietuvaiteis naudotumės visoms toms progoms, kurias ši demokratiška šalis mums teikia, lygiai kaip ir progoms mums suteiktoms per moterų įvairią spaudą, tikiu, kad pralenktume visas kitas tautas. Ir dar kol mokinamės, reikia neužmiršti remti ir įvertinti moterų veiklą spaudoje.

Daviniai So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Kontesto Lietuvos Nepriklausomybei Aprašyti

Danutė I. Staknytė, iš Lyndhurst, N. J., laimėjo pirmą dovaną \$50.00 sumai Karo Bondų ir Stampų; A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y., laimėjo antrą dovaną \$25.00 sumai Karo Bondų ir Stampų.

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugija, kuri įsteigta spalio 3 d., 1899 m., visuomet dirba kultūros darbą. Konstitucijoje pažymėta, kad vienas iš jos tikslų yra skieisti apšvietą. Sekant tą, pradžioje šių metų, ši draugija paskelbė kontestą parašymui lietuvių kalboje desertaciją, temoje: Lietuvos Nepriklausomybė, Jos Dabartinė Reikšmė. Kontestas baigėsi su birželio 1 d., 1943 m. Kontestantų dalyvavo iš plačios Amerikos; buvo raštų prisiųstų iš sekančių valstybių: California, Illinois, Massachusetts, New Jersey, New York, Pennsylvania. Apsvarstę visus prisiųstus raštus, teisėjai suteikė South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijai sekančią raportą:

"Mes, žemiau pasirašiusioji Teisėjų Komisija, įvykusiame posėdyje, liepos 8 d., 1943 m., apsvaistę mums perduotus kontestantų raštus, atradome, kad geriausiai yra parašiusi Pajurio Mergaitė, iš Newton, Pennsylvania. Jai skiriama pirmą dovaną.

Sekantį geriausį yra parašęs Vytauto Ainis, Chicago, Ill., jam skiriama antra dovaną.

Pasirašo:
Zuzana Šalnierė,
S. Michelsonas,
A. F. Kneizys.

Pagal kontesto taisyklių, kontestantai rašė po slapyvardėm, o atskiram užlipytam voke, pažymėjo tikrus vardus, pavardes ir antraštes. Komisijai atidarius voka Pajurio Mergaitė, rado kad rašytoja yra "Danutė I. Staknytė, Villa Joseph Marie, Newtown, Pa.", kurios namai randasi Lyndhurst, N. J., kaip vėliau pasirodė. Vytauto Ainis, kaip paaiškėjo slapyvardė yra A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y., kuris persiuntė savo raštą per Chicago, Illinois.

Komisija nuoširdžiai dėkoja visiems kontesto dalyviams ir spaudai už paramą skelbiant kontestą; taipgi dėkoja teisėjams, kurie nemokamai, vasaros karščiuose, taip žymiai atliko savo uždutį.

Reikia pažymėti, kad nors nebuvo lengva teisėjams išskirti du geriausiai parašiusius raštus iš visų prisiųstų desertacijų, ir buvo reikalinga daug darbo ir pasištventimo padaryti galutiną nuosprendį. Kaslink teisėjų sąžiningumo ir teisingumo, negali būti nė mažiausios abejonės.

Pridedame prie šio raportu laimėtojų desertacijas.

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Komisija kontestą vykdyti:

Adv. Kazys J. Kalinauskas,
Dr. Antanas L. Kapočius,
Adv. Jonas J. Grigalius.

Lietuvos Nepriklausomybei Ir Jos Dabartinė Reikšmė

Rašo Danutė I. Staknytė

Pažvelgę mūsų senovės tautos lapuosna, mes matome Lietuvą didžią ir galingą. Jos žemės tesės nuo Baltijos iki Juodosios jūros krantų. Diegi kunigaikščiai, Mindaugas, Gediminai, Vytautas ir narsūs kariai kėlė jos vardą pasaulio akyse. Bet santikiai su Lenkija pasuko jos būti priešingą linkme. 1569 metų

Laisvė! Koks brangus tai žodis pavergtai tautai. Jamie gludi gyvybė, laimė ir džiaugsmas. Kas jos atsižadėtų? Del jos vėl liejasi kraujas ir vargsta lietuviai Sibiro ištėrimime, koncentracijos stovyklose, bet išvadavimo valanda dar neatėjo...

Nenušiminkime, tačiau! Ateis jina! Mes pamatysime atgimusią Lietuvą.

Lietuvos Nepriklausomybė Ir Jos Dabartinė Reikšmė

Rašo A. B. Strimaitis

Laisvė pažinę
Jungo nevilksim!

Lietuvos Kunigaikštis Vytautas sukūrė stiprią nepriklausomą Lietuvos valstybę. Jis panaikindamas atskiras kunigaikštystes, sukuopė jėgas ir sudarė centralizuotą, gerai organizuotą vieningą valstybę.

Jam pavyko išrišti du svarbius klausimus: garantuoti lietuvių giminės saugumą nuo germanų vakaruose ir išplėsti sienas rytuose. Vytautas buvo tos politikos talentingiausias vykdytojas. Jis išvedė lietuvių tautą į platų visos Europos tautų kelią; jis lietuvių tautai plačiai pramušė langą į turtingą civilizaciją, kultūros ir meno lobyną. Lietuva buvo pastatyta pilniausioje to žodžio prasmėje nepriklausoma.

Tik po 1488 m., Vytautui mirus ir valstybę palikus višiskai savarankiam gyvenimui, per apsilėidimą jo įpėdinių, valstybė pradėjo silpnėti, o vėliau pateko į ilgą klaukų verguvis kelią. Tik po praėjo pasaulinio karo audrų, ant griuvėsių pakilo gyventi lietuvių tauta ir pagaliau vieninga ir susikuopusi, iškovojo sau politinę nepriklausomybę.

Dvidešimt dviejų metų bėgyje, Lietuva pajėgė išauklėti nemažą skaitlį susipratusių lietuvių. 1939 metais Europoje prasidėjus mažesniųjų tautų okupacijai, okupantams reikėjo nemažai vargo sutikti, kol išdraskė nepriklausomam gyvenimui susikurusius lietuvių. Okupacijos skaudžiausia sūteriojo Lietuvą. Lietuviai ne tikai neteko savo nepriklausomybės, bet tapo okupantų vergais ir nuo to laiko neša priespaudą ir persekiojimo jungą.

Lietuvai nepriklausomybė yra vienatiniu jos gyvybei pagrindui, užtaigi visi ištikimi savo tėvynėi lietuviai ir susirupinę jos likimu ir ateitimi.

Tarptautinėje politikoje ir pokariname pasaulio sutvarkyme, Atlanto Čarterio nuostatais, Lietuvai ir lygiai kitoms pavergtomis valstybėms lemia vienodas likimas. Atlanto Čarterio nuostatos įgyvendinus, visos pavergtos valstybės turės būti nepriklausomos. Neturime jokios abejonės, kad Jungtinės Tautos karą laimės, diktatūros bus sukrustos ir prasidės pasaulio žmonijai naujas, laisvas, demokratinis dėsnių patvirtas gyvenimas. (Paskutinę p. Strimačio straipsnio dalį pakeitėme tik kitais žodžiais, palikdami tik straipsnyje esamą mintį ir prasmę.—Red.)

Man reikia visų lietuvių paramos laimėti karą: pirkite Karo Bondus ir Stampus! Investuokite 10% savo uždabio!

JIS ATLIKO SAVO PAREIGĄ

LAIŠKE datuotame liepos 19 d., 1943 m., Ona Grabauskienė (Grabowski), gyvenanti Detroit, Mich., gavo Amerikos Karo Departamento pranešimą, po kuriuo pasirašo Major General J. A. Ullo ir kuriame pranešama, kad jos sumus, Aviacijos Saržantas Barney J. Grabowski, dingio virš Kiel miesto, Vokietijoje, kuomet tenai buvo nuskrudęs. Tarptautinis Raudonasis Kryžius patikrino ir surado, kad jis tenai žuvo gegužės 14 dieną ir tapo palaidotas militarėse kapinėse, Vokietijoje. Reikšmingame giliausiu užuojautą velionio tėvams ir visiems giminėms. Šis pranešimas dar yra pirmutinis mus pasiekęs apie SLA narį žuvusį kare.

Velionis Barney J. Grabowski prie SLA prisirašė gegužės 7 dieną, 1939 metais, budamas 17 metų amžiaus. Tad jis didvyriškai karžiogišką mirtį sutiko karo lauke budamas vos 21 metų amžiaus.

Taip, jis žuvo... Jau jo nėra jo giminų, draugų ir sykiu mūsų organizacijos narių tarpe. Jis paaukojo labai daug ir paaukojo viską, nes nieko daugiau neliko ką galėtų paaukoti. Nėra tokių turtų ir tokios garbės, kurie būtų brangesni už gyvybę. Jis paaukojo savo gyvybę už tai, kad mūsų namai, mūsų šeimos ir mūsų šalis nebūtų priešo paliesta. Jis paaukojo savo gyvybę už tai, kad mes visi galėtume laisvai gyventi ir kad iš vergijos būtų išlaisvinta šiandienai diktatorių pavergta ir prispausta žmonija.

Apie tai visi ir dažnai privalome pagalvoti. Bet ne visi pagalvojame. Kuomet vieni iš mūsų savo gyvybės auksą, tai mūsų tarpe atsirandama ir tokių, kurie dėl reikalo paaukoti 15 centų gindėjams, pykstamės ir atsisakome mokėti. Tai mūsų silpnybė ir rimtai neapgalvotas užsispyrimas, kuris nedaro garbės.

Suvienytų Valstijų karo tarnyboje randasi keli šimtai SLA narių jaunų vyrų, kurių vieni jau randasi ir kariauja įvairiuose frontuose, kiti dar telbė šioje šalyje. Jie visi yra pasirengę vienam ir tam pačiam garbingam žygiui, tai apginti mūsų šalį nuo užpuolikų, nugalėti žmonijos smaugikus diktatorių ir išlaisvinti žmoniją laisvam demokratiniam ateities gyvenimui, nors ir gyvybės reikės paaukoti.

Gal klaidingai pasielgėme sustodami mokėti Karo Duokles po 15 centų mėnesyje su pereito birželio mėnesio pabaiga. Mūsų palyginamai sumokamos mažos po kelis centus mėnesyje duoklės, gal nuo apmokėjimo kareivių duoklių dar būtų sudariusios tokį balansą, už kurį Arlingtono kapinyne, Washington, būtime galėję pastatyti visiems SLA nariams kariniamis žūvusiems kare bendrą amžinos atminties paminklą, į jį įrašant jų vardus. Bet tai būna kaip yra ir sumokėjime kas reikalinga, o po karo galėsime pasikalbėti apie kitus reikalus.

Kiekvieno mūsų organizacijos nario žuvinas kare, mus visus turi paskatinti prie sudarymo dar tvirtesnio mūsų fronto. Kas tikrai surišta su karu, su kareivių šelpimu, pas mus privalo rasti dar didesnių dosnumų ir pasištventima. Visomis galimomis išgalėmis Karo Bondų pirkimas yra pagelba greičiau ir tinkamiau aprūpinti karius karą laimėti. Kiek geriau mūsų kariai bus aprūpinti, tiek jų gyvybės bus saugesnės ir greitesnis priešo nugalėjimas. Nuoširdus ir pasištventęs darbas karo reikmenų gamybos pramonėje, pagreitins pagaminti tą, kas būtina reikalinga karo cigoje. Bukime vieningi ir visomet busime nenugalimi!

Kiekvieną SLA kuopos susirinkimą pradėkime su pagerbimu kare žuvusių SLA narių ir visų tų, kurie žuvo kovodami už laisvę ir žmonijos išlaisvinimą.

Jie Taip Kalbėjo

Prez. F. D. Rooseveltas:

"Aš duodu Filipinų žmonėms šventą užtikrinimą, kad jiems išlaisvinimas yra užtikrintas, kad jiems nepriklausomybė bus atsteigta ir apsaugota. Kita parama, kaip tai žmonėms ir reikmenimis stovi už Suvienytų Valstijų prižadų.

"Mes išlaikysime tą prižadą, kaip kad išlaikėme visus kitus prižadus, kuriuos davėme Filipinų žmonėms.

"Istorija apie įvykusius mušius Bataan ir Corregidor ir visur Filipinuose, bus atmintina taip ilgai, kaip žmogus gali atminti narsumą, dievotumą ir atsidavimą. Kuomet Filipinų gyventojai pasipriešino japonams net savo gyvybės aukodami, jie aiškiausiai įrodė, kad tai yra tauta užsitarnavusi pagarbos ir širdingos užuojautos, kokią galima rasti pas žmones".

Wendell L. Wilkie:

"Mes privalome įsivaizdinti ateities užsienio padėtį, pagrįstą ir išimtinai pripažintą demokratine jėga prieš okupuotose valstybėse, pripažįstant Amerikos įtaką ir veikmę pasauliniame teisingume ir sutartyse su kitomis tautomis delei užtikrinimo taikos ir atsteigimo finansinių ir biznio reikalų su visais pasaulio žmo-

nėmis. Amerika taipgi privalo duoti padaršinimą žengiančiai išlaisvinimo jėgai visame pasaulyje. Prie to viso pridėdant turime matyti, kad mūsų šalis privalo būti stipriai aprūpinta sausžemi, juroje ir ore, kad reikalui esant ji galėtų apsaugoti arba įvykdyti reikalingą užsienio tvarką".

William Green:

"Žiūrint už mūsų šalies rubėžių, mes privalome pirmiausiai nutarti, kad tie, kurie surengė dabartinę pasaulio žmonių skerdynę, arba kurie šandien žudo nekaltus ir bejėgius žmones pavergtose šalyse, privalo būti pilniausiai nubausti už jų prasikaltimus. Pavyzdin, mūsų teisingumo jausmas priemen, kad tos Europos ir Azijos tautos, kurios diktatorių buvo užpultas ir pavergtos, privalo būti atsteigtos pilnoje jų nepriklausomybėje ir savitarkoje ir kad joms būtų tame suteikta visokeriopa reikalinga parama".

George N. Dale:

"Jeigu mes prarastume savo spaudos laisvę, tai visos kitos keturios laisvės savaimi pražūtų, kaip yra pražuvusios Vokietijoje ir Italijoje, kuomet tenatinė spauda liko valdžios cenzuruojama".

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

Laukiamas Bacevičiaus paskaitos

Lietuvių Spaudos Kliubas New York'e buvo kvietęs prof. Bacevičių skaityti paskaitą apie muziką klišio susirinkime. Bet dėl vasaros karščių nebuvo galima tikėtis, kad didmiestyje susirinks daug klausytojų. Tad pereito mėnesio susirinkime klišio aptarė tą paskaitą ruošti ateinančių rudenį, kuomet oras bus vėsesnis. Tos nuomonės buvo ir atsilankę į šį susirinkimą prof. Bacevičius. Paskaitos laikas ir vieta bus paskelbta vėliau.

Pereitas klišio susirinkimas buvo labai įdomus. Be prof. Bacevičiaus susirinkime dalyvavo dar keletas žymių svečių ir viešnių. Visiems dalyviams advokatas-filosofas V. Budrikas, kurio gražioje namuose ramiai užmiestėje susirinkimas įvyko, išskėlė gražią puotą. Prie skanių užkandžių apkalbėta dar daug visuomenės reikalų, negu pačiame susirinkime. Be to kito, klišio pasireiškė už reikalingumą skubiai išleisti Noremo knygą Timeless Lithuania. Pėbė.

Busiantis Prano Sankuno koncertas

Sekmadienį, spalio 24 d., 5:30 val. vakare, Town Hall, New York'e įvyks SLA nario ir veikėjo artisto Prano Sankuno koncertas, kuriam pianu akompanuos William Spada.

Koncerte bus pildomi garšių pasaulinių kompozitorių veikalai. Antroje programos dalyje dainuos sekančias lietuviškas dainas: Kad Skausmas — J. Naujalis; Zalių Lankelė — Tallat-Kelpšos; Oi! Kas — Simkaus ir Berniškis; nevesk pačios — A. Aleksio. Bilietų kainos įskaitant ir taksus \$2.75, \$2.20, \$1.65, \$1.10 ir \$3c. Bilietus įsigyti ir rezervacijas pasidaryti galima atsikreipiant į koncerto rengėjus Josephine Vila, Inc., 119 W. 57-th St., New York.

Brooklyn, N. Y.

Pusėtinai pavyko piknikas Raudonojo Kryžiaus naudai

Pereitą sekmadienį, Klasičiaus parke, Maspeth'e, įvyko piknikas, kurį rengė kaikuorios Brooklyn'o susivienijusios draugijos Amerikos Raudonojo Kryžiaus naudai. Publikos buvo arti 700. Diena protarpiais atrodė panaši į lietingą, tai tas dalį publikos ir sulaukė nuo atsilankymo pikniko.

Programa dalis buvo iš trumpų kalbų. S. E. Vitais pasakė trumpą prkalbą padėkavodamas draugijoms už šio geram tikslui pikniko surengimą. Po jo kalbėjo Raudonojo Kryžiaus atstovė. Apie pikniko pasekmes ir likusį pinigą bus paskelbta vėliau, kada rengėjai sudarys pilną raportą.

Chicago, Ill.

Lithuanian Victory Golf Day

Lietuvių Lyga ir South Park distrikto biznierių valdyba, rugsėjo 12 d. rengia taip vadinamą Golf Day, G. Country Club, 123-rd McCarthy Road. Šis rengimas yra pagarbimui Al. G. Kunskio, kuris yra Park Distrikto administratorius per daugelį metų. Jis yra atliekęs daug gerų ir reikšmingų darbų Chicago's lietuvių tarpe. Jis yra SLA 260 kp. narys ir nariu daugelyje organizatorių.

Per visą dieną bus golfas, užkandžiai ir bunco, o vakare bankietas. Rengimo komisijos pirmininku yra teisėjas žūris.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti. Norinti užsiregistruoti pašaukite telefonu Rep. 1591, arba rašykite: Lithuanian Victory Comm., 6924 So. Western Ave., Chicago, Ill. P. Wolf.

30-ta Wyoming Klonio Lietuvių Diena

Wilkes Barre, Pa. — Tradicinė Wyoming Klonio Lietuvių Diena įvyks per Labor Day, rugsėjo 6 d., San Souci parke.

Ši Lietuvių Diena yra seniausia visoj Amerikoje. Ji buvo pradėta Wilkes Barre prieš 30 metų ir iki šiol tą tradicinį vardą neša.

Kadangi tai yra paskutinis šią vasarą išvažiavimas, nes tą dieną esti šventa, ir krautuvės ir visokios įstaigos uždarytos, tai tikimasi, kad tą dieną suplauks daug svietelio iš Wyoming Klonio miestelių ir kitų miestų kaip kasmet budavo.

Čia suvažiuoja lietuviai iš visos apylinkės, kurie nėra matę per kelis metus. Jie išklauso gražios dainų programos, pasivažiina, vieni kitiems.

NAMINIS FRONTAS

Nebus diskriminacijos statyboje

Viešosios Statybos Federalinė įstaiga, laikydamosi grieš-tai prezidento Roosevelt'o įsakymo apie vengimą diskriminacijos, išleido parėdymą, kad visuose tiesioginiuose statybos kontraktuose, ar iš viešųjų pinigų finansuojamuose gyvenamųjų namų statybos kontraktuose būtų įrašytas toks nuostatas: "Priimant darbininkus ar tarnautojus prie gyvenamųjų namų statymo darbų neturi būti daroma diskriminacijos dėl rasės, tikybės, spalvos, tautinės kilmės, ar politinės priklausomybės priežasčių, jei tik sandomas darbininkas ar tarnautojas savo pasiruošimu ir patyrimu tinka numatomam darbui.

Surasti darbo veteranams

Vyrų Pajėgos Komisija, pritariant darbavijų ir darbininkų komitetui, priėmė programą, kaip pilnumoje ir tinkamiausiai panaudoti darbo jėgą tų Amerikos kariuomenės veteranų, garbingai atleistų iš kariuomenės dėl žaizdų ar kurių kitų priežasčių.

Planai, kurie numato, kad kiekvienas grįžtantis iš kariuomenės kareivis gautų darbą arba būtų išlaivintas naujamui darbui, kaip buvo skelbiama, bus vykdomi gyvenimui per Vyrų Pajėgos Komisijos tam tikrą skyrių, vadinamą Veteranams Darbo Parupinimo Taryba, kuri veikia prie Darbo Tarpininkavimo ir Vyrų Rekrutavimo Įstaigų.

Kaitros ir sveikatos patarimai

1. Tarp valgių užkask sandvičių ir išgerk pieno, citrinos, vaisių ar tomėčių sunkos.
2. Valgyk kasdien žalių daržovių ir salotų.
3. Pradėk dienos darbą su gerais pusryčiais, vaisių sūnka, javų maistu — pilnų grūdų ar perdirbtų — duona su sviestu, kava, kakao, ar pienu.
4. Vartok daug druskos maiste.
5. Gerk dažnai vandens.

Racionavimas

Cukrus perkama už stampą 13 racionavimo knygutę nr. 1 iki rugpjūčio 15. Stampas nr. 16 duoda teisės pirkti po 5 svarus cukraus vaisiams virinti.

Raudonos stamos: Stampa

tus, padainuoja ir taip graiviauti. Norinti užsiregistruoti pašaukite telefonu Rep. 1591, arba rašykite: Lithuanian Victory Comm., 6924 So. Western Ave., Chicago, Ill. P. Wolf.

Dainų programa prasidės 5 val. po pietų šokių pavilione. Dainuos jungtinis Dainos Draugijos merginų choras. Diriguos muz. P. J. Karašauskas, Plymouth Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas.

Šią Lietuvių Dieną, kaip ir visuomet rengia Wyoming Klonio Lietuvių Dainos Draugija, susidedanti iš šešių didžiųjų Lietuvių Parapijų Choro, kuriems vadovauja žinomi muzikai: J. J. Sauciunas, P. J. Karašauskas, J. Stulgaitis, J. Varaitis ir Br. Voveris.

Po pietų ir vakare pavilione bus šokiai, gros žymūs orkestrai.

Pasilinksinti eikite prie Lietuvių Dienos Komiteto stendo. Ten draugiškai visus priims Lietuvių Dienos Komiteto pirm. A. Ambrozaitis, P. J. Karašauskas ir Jonaitis.

Pelnas skiriamas Karo Bondų pirkimui.

Įžanga visiems dykai. Visus nuoširdžiai kviečiame. Lietuvių Dienos Komitetas.

T tinka iki rugpjūčio mėnesio galo. Stampa U tinka nuo rugpjūčio 1 iki mėnesio galo.

Mėlynos stamos (konservuotam, užšaldytam ir džiovintam maistui): Mėlynos stamos R, S ir T tinka nuo rugpjūčio 1 d. ir galioja iki rugsėjo 20 dienai.

Office of War Information.

Naminis frontas

Pakeitimai darbininkų

Talkininkų laimėjimas ir užėmimas naujų teritorijų, reikalauja papildimo kariščių jėgų ir didesnės karo reikmenų produkcijos, kas būtina reikalauja iš nebutinų karo darbų į būtinius darbus perkelti daug darbininkų.

Mes negalime būti optimistai karo eigoje ir apsiglosti kariuomenės didinime. Nuo dabar iki liepos mėnesio 1944 metų, būtina reikalinga apie 2.600,000 darbininkų perkelti iš nebutinų į būtinius karo pramonės darbus ir visokius patarnavimus transportacijoje ir kituose civilio gyvenimo šakose.

Gal kam lengva pasakyti, kodėl tokis didelis darbininkų skaičius bus pakeičiamas. Militarė vadovybė turi planą, kad nuo liepos mėnesio šiais metais, iki liepos mėnesio 1944 metų, Amerikos kariuomenės esančių vyrų skaitliu padidinti nuo 9,300,000, iki 11,300,000 vyrų, o tie du milijonai vyrų bus paimti iš kaikiurių svarbių darbų ir užsiėmimų, kurių vietas turės užimti kiti. Taipgi reikia pavaduoti ir tuos, kurie dirbdami numiršta arba susižeidžia. Reikalingų darbininkų skaitliu sudarymui, visi prašomi pasvarstyti ir atsakyti į šiuos klausimus:

1. Apsisvarstyk, ar tavo dabartinis darbas surištas su karo gamyba, ar tik paprastas tarnavimas. Suvienytų Valstijų Darbo Biuras tau nurodys, kur tavo darbas bus karui naudingas.
2. Jeigu nesi karo gamybai darbe, tave paskirs prie tokio darbo.
3. Kreipkis į savo vietinę informacijų raštinę ir gauk nurodymus kur kreiptis.

Kada pirksi sekantį \$100 vertės bondą?

Valdžia prašo visų Naminame Fronte esančių amerikiečių, kiek galima daugiau pirkti Trečiosios Karo Paskolos Bondų, kurios va-

jus prasidės rugsėjo 9 dieną, kad kiekvienas nusipirktų po vieną \$100 bondą daugiau, negu normaliai perka. Trečiosios paskolos bondų reikia išpirkti už \$15,000,000,000. Ir štai ką tavo \$100 pirktas bondas atliks:

1. Jis išlaikys laivyno lėktuvą ore daugiau, negu dvi valandas. Tai užteks laiko, apsaugojimui išsikeliančių kareivių prieš Ašį.
2. \$100 bondsas 11 kartų padaugintas, užmokės už dviejų tonų bombą "bloko griovėją", kuri bus numesta ant Vokietijos torpėdų dirbtuvės.
2. Jis aprūpins 26 Admirolo Halsey vyrus karo laivyne visais reikalingais įrankiais gy-

Amerika Pavyzdys Europai

Ameriką gerbia ir brangina ne tik amerikiečiai, bet ir visi tie, kurie vertina ir brangina laisvę, teisę ir padarumą. Yra sakoma, kad kiekvienas europietis turi dvi pilietybes: vieną savo, o kitą Amerikos.

Amerikos pilietis yra ir tam tikros tautos tautietis. Jis myli ir gina Ameriką, bet tuo pačiu kartu nepamiršta ir savo tautos. Džiaugdamasis ir gerėdamasis savo krašto padėtimi ir santvarka, jis sielojasi ir savo tauta ir net savo tautos kraštu. Amerikiečiui, by kurios tautos tautietis, savo kraštu didžiulis, jam dirbti ir aukotis yra garbė ir malonumas. Kas savo krašto nevertina ir nebrangina, tą išgama vadina. Kiekvienam sąmoningam piliečiui bei tautiečiui savas kraštas ir sava tauta yra arčiausiai prie širdies. Tas yra visai natūralu ir racionalu. Kiekvienam normaliam vaikui savo motina yra geriausia už visas kitas motinas. Taip ir kiekvienam išmintingam piliečiui bei tautiečiui sava šalis ir sava tauta stovi pirmoje vietoje.

Amerikos piliečiai, kuriuos sudaro įvairių tautų tautiečiai, turi kuo džiaugtis ir didžiulis, jų kraštas yra vienas iš geriausių visame pasaulyje. Jame yra ir laisvė ir turtai, ir tvarka ir jėga. Tomis gėrybėmis jis pats naudojasi ir kitiems jų nepavydi. Jį yra atkreiptos akys viso pasaulio.

Pasaulis, ypatingai ta jo dalis, kuri yra svetimųjų pavergta, į Ameriką žiūri kaip į savo užtėrąją bei išlaisvintoją ir teisės bei teisingumo atstatytoją. Pavertęji tą daro todėl, kad jie žino, jog Amerika yra kraštas, kuris pats laisvę bei žmoniškumą brangina ir kitiems to paties linki. Ameriką laikosi principo, kad kaip žmonės turi lygias teises gyventi ir tvarkytis, nežiūrint jų didumo ar turtingumo, taip ir tautos bei valstybės turi turėti lygias teises gyventi ir tvarkytis, be svetimųjų intervencijos ir spaudimo.

Jungtinių Amerikos Valstijų kaimynystėje gyvenančios tautos aukščiausiai suminėtomis teisėmis pilniausiai naudojasi. Joms joks pavojus iš didžiojo kaimyno negresia. Ant jų laisvės ir nepriklausomybės kaimynas nesikėsina; priešingai, jis jų laisvę garantuoja ir by kokią intervenciją smerkia. Šiuo reikalu valstybės sekretoriaus pavaduotojas Summer Welles, denuncijuodamas svetimųjų įsikišimą į Lietuvos reikalus, štai ką sako:

"The policy of this Government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities no matter whether they are carried on by the use of force or by the threat of force. They are likewise opposed to any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns

vybės apsisaugojimui. Tų vyrų tarpe gal randasi tavo sunus, brolis, draugas ir kaimynas.

Uždario taksai

Neužilgo visi gausime aplikacijas išpildymui uždario ir Victory taksams. Tos aplikacijos turės būti išpildytos iki rugsėjo 15 dienai. Taksų kolektoarius Guy T. Helvering iš Washingtono praneša, kad visi nevedę vyrai, oer metus uždirbdami mažiau \$2,700 ir vedę vyrai uždirbant mažiau \$3,500, tokius pareiškimus turės išpildyti. Pusė reikalingų sumokėjimų taksų turės būti sumokėta rugsėjo 15 dieną, o kita pusė gruodžio 15 dieną.

of any other sovereign state, however weak.

"These principles constitute the very foundations upon which the existing relationship between the twenty-one sovereign republics of the New World rests.

"The United States will continue to stand by these principles, because of the conviction of the American people that unless the doctrine in which these principles are inherent once again governs the relations between nations, the rule of reason, of justice and of law — in other words the basis of modern civilization itself — cannot be preserved".

Tai žodžiai ir nuostatai, kurie atvaizduoja padorios tautos aukštą moralę bei tikrą žmoniškumą. Tie žodžiai yra kaip tikras auksas. Jais niekas neabejoja. Jie pasakyti ir vykdomi. Iš jų yra gimę tautų apsisprendimo principai ir Atlantic Charter'io nuostatai. Juose glūdi teisės ir laimė ne tik 21 Amerikos kontinento tautos, bet visų tautų, kurios nori ir pajėgia būti laisvomis ir savistoviomis tautomis bei valstybėmis.

Čia pacituotus žodžius Jungtinės Amerikos Valstijos gerai pavaizduoja savo elgsena su kaimynais. Jos nesikėsina nei ant Kanados, nei ant Meksikos; erdvės filosofija į jų programą neįeina. Jungtinės Amerikos Valstijos nesisavina nei Panamos nei kitų valstybių, kurios yra strategiskose ir reikšmingose pozicijose. Jos vadovaujasi ne jėgos ir žvėriškumo principu, bet teisės ir žmoniškumo nuostata. Amerika vykdo gerojo kaimyno politiką ne tik žodžiais, bet ir veiksmais. Mažuosius kaimynus ji nesmaugia, bet juos užtaria ir remia. Mažieji kaimynai į ją žiūri ne su baime, bet su meile.

Jungtinės Amerikos Valstijos yra pavyzdys Europos valstybėms. Jeigu Europos didžiosios valstybės atsisakytų jėgos ir grobio nusistatymo ir pakeistų jį teisės ir teisingumo principu, kaip yra padariusi Amerika, tai karai išnyktų ir taika bei racionali tvarka užviešpatuotų. Mažosios tautos į didžiasias tautas žiūrėtų su pagarba ir su pasigėrėjimu. Tarptautinis teisingumas, su tarptautine policija, iškilančius nesusiipratimus galėtų lengvai išaiškinti ir likviduoti.

JAUGIATĖS BLOGAI?

Visiškai Palengvinsite Sau — Šiuo Modernišku Sveikintu Buda — Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos nevelkia, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma, guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulėti, naudokite tiksliai pagal nurodymus ant pakuotės. Sekanti rytą malonus palengvinimas pagelbės jums vėl jaustis pulkiai.

Tenka linkėti bei dirbti ir viltis, kad Amerika ir jos idealieji aliantai karą pilnai laimės ir tironų sudarkytam pasaulyje taiką sudarys ir teisę bei teisingumą atstatys.

D. R. Juris.

VOKIETŲ komisaro įsakymu Lietuvos gyventojams uždrausta be komisaro leidimo keisti butą. Įsakymas motyvuojamas butų stoka. Pagal tą patį įsakymą, gyventojai, reikalingi esant, gali būti iškraustyti iš savo butų.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai išrašyti rugpjūčio 28, 1943

Išmokėtos pomirtinės

JURGIS MEŠKAUSKAS, 172 kp., Duquesne, Pa., gimęs bal. 22 d., 1876 m., Raseinių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė kovo 9 d., 1913 m. Numirė rugp. 2 d., 1943 m. nuo kraujapilvūžio. Velionio material, Viktorijai Meškauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

VLADAS KAČINAUSKAS, 303 kp., Shenandoah, Pa., gimęs gruod. 20 d., 1882 m., Skobogėlių kaime, Simono parap., Seinų apskr. Prie SLA prisirašė birž. 9 d., 1929 m. Užmuštas kasyklose rugpjūčio 12 d., 1943 m. Velionio material, Antaninai Kacinauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

Viso \$300.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$73,803.17

Išmokėtos ligoje pašalpos

J. KULPANAS, 1 kp., Edwardsville, Pa. Sirgo 3 savaites	\$36.80
I. BARCAS, 11 kp., Waterbury, Conn. Sirgo 4 s. ir 1 d.	50.00
V. BRAZONIS, 11 kp., Waterbury, Conn. Sirgo 3 s. ir 4 d.	33.00
M. LUMLEY, 14 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 7 s.	63.00
J. BAGDONAS, 16 kp., Harrisburg, Ill. Sirgo 16 s.	63.50
V. JASINSKAS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 7 s. ir 2 d.	22.00
J. RUPŠIS, 40 kp., Pittsburgh, Pa. Sirgo 3 s. ir 2 d.	20.00
S. Dėdinas, 42 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 1 s.	6.00
T. RUBIKAS, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 1 s.	9.00
A. MILEIKA, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 12 s.	58.00
O. POVLIAITINĖ, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 7 s.	42.00
S. NAUDZIUS, 60 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 4 s. ir 2 d.	28.00
A. DILLIS, 66 kp., Ansonia, Conn. Sirgo 5 s. ir 1 d.	31.00
A. SLOMSKIENĖ, 67 kp., Luzerne, Pa. Sirgo 2 s.	9.00
J. BULOTA, 75 kp., Los Angeles, Calif. Sirgo 1 s. ir 1 d.	7.00
J. NAUJALIS, 90 kp., Bridgeville, Pa. Sirgo 12 s.	72.00
J. ŽUKAUSKAS, 92 kp., Courtney, Pa. Sirgo 9 s. ir 3 d.	57.00
J. BELAN, 124 kp., Hartford, Conn. Sirgo 2 s. ir 2 d.	14.00
J. SNAIDERIS, 141 kp., So. Fork, Pa. Sirgo 6 s. ir 4 d.	25.50
A. DIKUS, 142 kp., New Haven, Conn. Sirgo 6 s. ir 3 d.	47.50
S. RAULINAITIS, 148 kp., Nokomis Ill. Sirgo 3 s. ir 3 d.	31.50
A. J. TEVELONIS, 165 kp., E. Vandergrift, Pa. Sirgo 10 s. ir 5 d.	156.75
T. AUNCE, 168 kp., Stamford, Conn. Sirgo 1 s. ir 4 d.	15.00
P. EVON, 191 kp., E. Cambridge, Mass. Sirgo 24 s.	216.00
J. BABILUS, 201 kp., Seelyville, Ind. Sirgo 4 s. ir 4 d.	20.00
J. PALEIKA, 212 kp., Kenosha, Wis. Sirgo 1 s. ir 2 d.	12.00
R. GIBAS, 212 kp., Kenosha, Wis. Sirgo 3 s. ir 1 d.	19.00
O. KANTIUTINĖ, 236 kp., Toronto, Canada. Sirgo 1 s.	6.00
M. POVLIONIS, 236 kp., Toronto, Canada. Sirgo 5 s.	22.50
S. KUPČIUNIENĖ, 272 kp., Amsterdam, N. Y. Sirgo 10 s.	90.00
K. ARMON, 274 kp., Spring Valley, Ill. Sirgo 1 s. ir 3 d.	18.00
K. DAPKEVICIUS, 275 kp., Springfield, Ill. Sirgo 13 s. ir 1 d.	128.00
B. URBAN, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 5 s.	30.00

Viso \$1,457.25
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$36,543.25

Nauji nariai

H. ROLINAITIS, 18 kp., Westville, Ill., apr. N 3—500, paš. skyr. III
A. VALENTER, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 1—250
L. PURONAS, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 1—250, paš. skyr. I
A. GUSSEN, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 1—100
J. KOSKY, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 1—150
B. JURKUNAS, 157 kp., Youngstown, Ohio, apr. N 1—500
A. CIBULSKIENĖ, 168 kp., Stamford, Conn., apr. N 4—500
A. VARINOSKI, 258 kp., Washington, Pa., apr. N 2—500, paš. skyr. III
B. TRUŠAS, 371 kp., Cambridge, Mass., apr. N 2—1000, paš. skyr. III
M. LAN, 371 kp., Cambridge, Mass., apr. N 1—500, paš. skyr. II
M. J. VINIKAS, SLA sekretorius.

Reikalingos Raštinėi Darbininkės

Mašinistės, Stenografės ir Abelnės Raštinėms Darbams

Mokančios anglų arba lietuvių kalbą lietuvaivės. Geros ir pastovios, karo neliečiamos darbo sąlygos. Trumpos valandos. Apmokamos atostogos. Nepatyrusioms raštinės darbuose mokame garą algą. Didesnė alga pagal aptyrimą ir užsitarinimą.

Rašykite, pranešant smulkmenas apie savo išsilavinimą, patyrimą, amžių ir kokią algą norėtumėte gauti.

Kreipkitės sekančiu adresu:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniai,
Gyvenimo Namai ir Farmomai
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois